

SLAVONSKI KNJIŽEVNI MILENIJ ¹

Činjenice i kontekst igre

PREGLEDNI RAD
UDK 821.163.42(01)

HELENA SABLJIĆ TOMIĆ
Sveučilište J. J. Strossmayera
Filozofski fakultet
Lorenza Jägera 9
HR-31000 Osijek

GORAN REM
Sveučilište J. J. Strossmayera
Filozofski fakultet
Lorenza Jägera 9
HR-31000 Osijek

UVODNO

Gramatika regijske pismenosti u slučaju Slavonije ispisana je procesom urbanitetnih struktura kao gramatološkim pravilima.

Uvid ovoga rada se uglavnom pita i daje prostor za nadopisivanje. Autori koji su nas iz slavonskoga prostora zaokupljali su poglavito oni smješteni i životom i radom u taj prostor. Međutim, nipošto nas to nije, kao niti njih – zatvaralo u uvidu, dapače davalo nam je minimalnu podlogu iz koje smo pretraživali dalje tražeći komunikacije, rezolutno sumnjajući da nam može pomoći Sve, jer ga najjednostavnije - nikada nema, stoga ćemo izložiti tek ponešto. Najlošije je opet prošla znanost, naime, drži se da je ona sama svjetlost, refleksija, te da će autorske dionice znanstvenih čitanja davati nove uvide, one koji će s neke drukčije i bolje pozicionirane uvidnice razgledati prostor kojim smo se nastojali baviti. Netko nekoga nehotice zakloni, ispriča mu se ili ne, ali nama je značajno **ponuditi minimalne faktoluduse iz tzv. neslučajnoga međusobnog konteksta** kako bi se i odande odrzcalilo nešto igre razmjerja.

Svakako nam je smjerokaz iščitavanje tekstova, međutim, taj je posao neporeciva ekstenzija užića kojoj nije lako obuhvatiti kakve definicije, stoga je taj plan prebačen u uvezak *Slavonski tekst hrvatske književnosti*, gdje se međutim u ravnojesej dovode početni biobibliografski

pretražci. Biobibliografske obradbe su zadobili, u tome radu, i oni Slavonci ili Baranjski koji su institucijskim članovima Društva hrvatskih književnika pa makar nas iščitavalački ne zaokupljali. Ponavljamo, znanstvenici su odgođeni, osim onih koji djeluju iznutra, iz egzistencijskoga postamenta u osnovnom prostoru, u zemljopisu Slavonije i Baranje, premda su i neke dionice Panonac-znanstvenika izvanjskoga životopisa pribilježene, kao čitanje njihove nesumnjive lektirske djelatnosti.

Hrvatska književnost makroskopski je složena iz dva dominantna prostorna ontologema: *mediteranskog* i *panonskog*, uz sjeverozapadno izmaknuti, *receptološki dakle medijski raspoloženi centrizam* Zagreba. Taj nas ovdje ne zanima jer je sintetičan i nesumnjivo nuždan. Istom, posebnije je drugo vezivno tkivo početno imenovanih dvaju podneblja, uzak planinsko-gorski zemljopisni materijal Gorskoga kotara, koji je jasno uočljiv (Ivan Goran Kovačić²) ali nema puno veze s razlozima *različitog intenziteta razvoja umijeća* u povijesnom paralel slalomu dvaju dominantnih ontologema³.

1 *Kronologijske tablice autori su pripremili uz postavljanje kronotopskog temelja suradnice Vlaste Markasović*

2 Boro Pavlović piše u eseju naslovljenu *Goran: Teške ratne prilike u gorskokotarskome selu, gdje je zemlje malo, a usto je i slaba, planinska zemlja, život s udovicom majkom, visoke crnogorične šume – tude vlasništvo, bistar svijet drvosječa i tesara, to je pravi ambijent Goranov. On je odavle uzeo čak i svoje ime (Goran, tj. Goranin = stanovnik Gorskog kotara)*. Objelodanjeno u knjizi *Album vedrine*, Zagreb 2005., str. 35.

3 Kao prvo, usporediti u radovima Gaje Peleša način razlikovanja pojmova ontem i ontologem. Kao drugo, primjerice, Stanislav će se Marijanović osobito zaokupiti prostornim aspektima, kao

a) diplomatski mediteranizam

Naime, mediteranski je prostor, urbano spretniji i maskulinski meditativna identiteta, povijesno neusporedivo manje opterećen Istočnim zlom rata, iskoristio ne samo renesansu nego i slijedeća stoljeća sve do devetnaestoga, za gradski definirana intenzivna djelovanja (Dubrovnik, Hvar, Split, Šibenik, Zadar...) s velikim brojem značajnih književnika: Marko Marulić, Marin Držić itd.

b) raskršni panonizam

Istovremeno, u drugom, pretežno ravničarskom ontologemu, dominantno seoskoga i feminocentričnog strateškog identiteta, istočno je zlo latentno okupatorski raspoloženo, pa panonsko biće hrvatskog etnosa ostavlja pismene tragove svojega dijela paralel slaloma – vrlo *diskontinuiranim, kampanjskim* intenzitetom⁴.

Međutim, ta višestoljeta suspregnutost hrvatskog pisma u Slavoniji⁵, nakon latinističkog pisma Janusa Panoniusa (1434-1472), u osamnaestom stoljeću raste kroz specifične žanrovske kumulacije (započinje ih Ivan

odrednicama poetičke refleksivnosti u žanrovskoj i/ili čak temskoj strategiji putopisaca: "Peičevo je putopisno putovanje, od fijakerskog fenjera do automobilskog fara – samo izlika za bijeg iz pojmovne civilizacije u okrilje prirode, u lirski beskraj, u tjelesno oplojeno erosom, u osjetnu potenciju čovjekovu i umjetnikovu, u potragu i otkrića, u spoznanju svijeta i doživljaju vanjštine puninom svih osjetila." U *Matko Peić, Putnik bez putovnice, prir. i Predgovor Stanislav Marijanović, Riječ, Vinkovci (bibl. Croatica), 2000., str.12-13.*

4 A da taj intenzitet zahvaća slavonske autore mjerom koja je temeljno egzistencijalna i zapravo teško mjeriva u osnovnom smislu piščeva tjelesnog prebivanja, jer se slavonski autor pismu daje sve što ima, vidi se i u žanrovski najosjetljivijim retcima, koje S. Marijanović piše ne prvi puta, ali su najrecentniji oni o osjećem suvremeniku Anti Gardašu: "U tom životnom opredjeljenju, da svojom knjigom odmišeni sva svoja dobra i pokloni je svima, njegova je ukupna veličina, životno djelo i tragičnost odlaska.", *Stanislav Marijanović, U povodu smrti književnika Ante Gardaša – Hommage a Anto Gardaš Totus Vixit literis – Život obuzet knjigom, Zbornik 9. Dana Josipa I Ivana Kozarca, Vinkovci 2004., str. 225.*

5 Primjerice usp. povjesničarsko zapažanje u članku Mirte Bijuković, Kristine Ferić te Lane Jovanovac OSJEČKI POSTMODERNI SREDNJOEUROPSKI DOKUMENTI: - *Osijek kao književno i kulturno srednjoeuropsko središte u punini tog značenja zaživio je u 19. stoljeću kada se naglo urbanizira, kada se usporedno razvijaju gospodarske, upravne i kulturne institucije; Osijek je dobio prve novine Esseker Lokalblatt und Landbote nakon kojih dolaze Die Drau, Slavonische Presse, Branislav, Zvezda... kavanu, kazalište, slikarska škola predvodena Waldingerom vodeća je u Hrvatskoj, vrlo su jaka njemačka i hrvatska pjevačka društva, izvanjska slika grada odiše secesijom na primjeru obiteljskih kuća najbogatijih Osječana (današnja Europska avenija i dr.), reprezentativne palače različitim historističkim stilovima-klasicistička Županijska palača, neogotička katedrala, blago orijentalizirani židovski hram, «Casino» i kazalište u maurskom stilu. Kao posvuda u Srednjoj Europi onoga vremena i osječko je građanstvo bilo etnički i kulturno nadasve šaroliko. Statistički podaci ukazuju na jasnu prevagu doseljenog stanovništva pa je na ulicama Osijeka dominirao njemački jezik. U: *Zbornik Slammig u Poznau 2005., Sveučilište Adama Miczkiewicza i Filozofski fakultet Osijek, Osijek-Poznan 2007.**

Grličić iz Đakova, bjelodano prvi slavonski pisac postturskog razdoblja, koji tiska u Mlecima 1707. katekizam *Puut nebeski*, a osobitošću se ima držati njegova jezična zaokupljenost grafijom i/ili pismom), da bi se u devetnaestom stoljeću nametnula kao tematska fokusacija, i to nakon početka dvadesetog stoljeća i romanesknog ničeanskog remek-djela *Đuka Begović* autora Ivana Kozarca (1885-1910). Slavonski se urbanitet, nakon početka prošloga stoljeća intenzivno nakuplja i implozijski približiva prema kraju drugog tisućljeća, kada će u urbanitetnoj eksploziji, kroz "slabu" (G. Vattimo) mobilizaciju ratnog pisma (1991-1994), modernistički i transmedijski odgovoriti na pitanje Alaina Finkielkrauta "Kako se to može biti Hrvat?".

U slavonskim se gradovima na kraju dvadesetoga stoljeća poetike zgušnjavaju u otvorenu toleranciju i međusobnu komunikaciju. Naime, niski i jednostavni, te pučki i alternativni žanrovi, ležerno sudjeluju u kreiranju gradskih kulturoloških scena⁶. Najslabijom se produktivnošću pokazuju visokoinstitucijske strukture, jer su sklone institucijskoj povijesnoj frazi, ali ipak, zahvaljujući žanrovskoj liberalnosti, supstitucijski su nadomještene i osnažene takve strukture – alternativnim punjenjima u najboljem smislu riječi. Također se približavaju i gradske jednostavne pučke strukture, zapravo gotovo usmene, odnosno slabo pismene mainstreamovske produkcije, koje uspijevaju u podilaženju tržišnim zahtjevima postavljenim pred visokoinstitucijske strukture, nalaze, naime, putove do najelitnijih medija i kulturnoinstitucijskih prostora (npr. zvijezde zabavne glazbene scene uspješno ostvaruju nastupe na pozornicama najelitnijih kazališnih ustanova, jer tako i jedni i drugi zarađuju; zvijezde uobičajeno a kazališta bolje nego kad izvode svoje sofisticirane proizvode).

RAZRADNO, POLISEMIJA RUBA:

Slavonija sa svojom gramatologijom, sustava privremenih pravila zvanih *stanje⁷ kulturološke svijesti u urbanitetu⁷*, dakako - njezinih gradova, ispisuje u hrvatskome i

6 A da se gradske scene slavonskih gradova mobiliziraju u smjeru vlastite urbanije gustoće Stanislav Marijanović ne propušta primijetiti kroz primjere na prijelazu 19. u 20. st. pa u Osijeku prati kadrovske slike dačkoga književnog društva osječke gimnazije. Npr. primjećuje o autoru Antologije sriemskih pisaca, Franji Jelašiću slijedeće: "U književnost je ušao i na glas došao kao "javoraš" u Hrvatskom dačkom književnom društvu Javor osječke gimnazije šk. 1895./96. kao i mnogi drugi Srijemci prije i poslije njega (tako svi Andrići, Benešići, M. Mizler, Ž. Bertić, J. Koharić, J. Sedmak, A. Kostelić i dr.)." *Stanislav Marijanović, Dvije antologije slavonskih pisaca u Srijemu, Zbornik radova o vukovarsko-srijemskoj županiji, Vinkovci 1997., str. 203-204.*

7 Usp. povjesničarsko zapažanje u članku Mirte Bijuković, Kristine Ferić te Lane Jovanovac OSJEČKI POSTMODERNI SREDNJOEUROPSKI DOKUMENTI: "Od 1944. do 1945. izlazi *Hrvatski sjever* prvi suvremeni književni časopis u Osijeku, a pokrenuo ga je osječki ogranak Matice hrvatske. Prvi osječki časopis koji je uvelike

čini nam se - srednjoeuropskome geokontekstu jednu posve atipičnu scenu⁸. To je naravno prednost i značajka regijskoga identiteta. Slavonija kroz medije njezinih gradova osviješćuje i njeguje stanje ruba. Ona ga osjeća i jasno izgovara nezadovoljstvo tragičnom granicom na koju je osuđena. Riječ je o svijesti koja ne podržava, ali pjevuši stih suvremenog hrvatskog pjesnika i glazbenika Darka Rundeka: *Život na granici je opasan i tvrd!* Ta slavonska gradska svijest to ne podržava ali toga je svjesna. Stoga je značajna definicija kulturalnih identiteta koje takva svijest kritizira. Rub, kao socijetetna struktura, kao zamjena za pojam granice, prima potencijale zrcalne komunikacije.

Važnost istraživanja kulturalnoga identiteta jest pogled na kulturalne prilike onih prostora, prostora uz *rub*, prostora rubnosti u smislu *rub*a kao regionalnog odraza koji prelijevanjem u druge prostore prati političku, socijalnu i kulturnu raznovrsnost. Otvorenost takvih analiza, rekao bi Culler, ukazala bi i na poziciju subkulturalnih projekata vezanih uz djelatnost alternativnih skupina, udruga, nevladinih organizacija, mogla bi se postaviti koncepcija različitosti kao demistifikacije kulturalnih predodžbi, analiziralo bi se društveno funkcioniranje nekih oblika kulture (u rasponu od visoke književnosti, filozofije do mode, sporta i hrane) u različitim prostorima kao i pokazala europska promišljanja koja projiciraju kulturu kao mehanizam koji oblikuje ljude i njima manipulira. Tema rubnosti bila bi promatranja i kao kategorija preko koje se analizira identitet koji se javlja kod etičkih manjina, žena, djece, ukazivanjem na njihovo mjesto u odnosu na širi kulturni prostor. Ukazivalo bi se time na korespondentnost i različitost hrvatskoga i drugih promišljanja. Takav pristup problematiziranju rubnih prostora identiteta kulture nije još pronašao dovoljno provokativan medijski prostor.

Ako je u fokusu našega interesa Slavonija kao kulturni prostor onda ga promatramo kao otvoreni komunikacijski sustav unutar kojega su autori, književna djela i

periodika, oni koji prenose informaciju (tekstualnu) čitateljima o vlastitim biografijama, o društveno-kulturnim socijalizacijama, o povijesnim uvjetima i odnosima unutar njihovih društvenih i kulturnih sustava kao i pripadajućih ideologija⁹. Upravo na toj razini želimo još jednom pročitati udio književnosti u Slavoniji u nacionalnom korpusu književnosti pa upravo preko njega i u širem srednjoeuropskome kontekstu. Jer, kako ističe Ivan Rogić Nehajev regije u kreativnoj umjetničkoj pismenosti nemaju državu, nego, dodali bismo, kulturološki i civilizacijski kontekst¹⁰. Ponavljamo, Gramatika te regijske pismenosti u slučaju Slavonije ispisana je urbanitetnim strukturama kao gramatološkim pravilima. Ta se pravila opuštaju ili naprežu u vrlo živoj elastičnosti. Samo mijenjanje čvrstoće ili jasnoće pravila ovisi o, kako bi to Dubravka Oraić istaknula, «jakosti zbilje»¹¹. Pitanje je, dakle, u aktualnome trenutku, vlada li kakva uгода dugotrajnoga blagostanja ili pak krizna situacija, plodna zabava Zla?

Prostor našega istraživanja vezan je uz proučavanje književnosti kao kulturalne prakse koja u regionalnim prostorima oblikuje specifičan korpus književnih djela označenih terminom *rubna književnosti*¹².

9 O povijesnom čitanju gradova kao civilizacijskih zgusnuća, kulturoloških temeljnih struktura složenih od egzistencijalnih jednostavnih oblika, emitira S. Marijanović eksplicitnu refleksiju:

“Svaki grad mladi je od pismenosti u njemu i o njemu. Pa tako i Osijek, zapisan u ispravama i srednjovjekovnim itinerarima, tzv. Jeruzalemskim putopisima, i prije svojega današnjeg imena, da znadu križari pod vodstvom svojih vojvoda gdje im je na putu za Jeruzalem otpočiniti, dobro pri bivati, jesti i piti. A Osijek je slovio za takav grad. Grad kruha. Za srce i duh njegove građane nije se pitalo. U baroknom Osijeku govorilo se, pisalo i znalo da u njemu “naš slavjanski narod duha i serdca za umjetnost imade”...”. Vidjeti u krunskom zborničkom radu S. Marijanovića taj početak pregovora, dakako naslovljen *Grad duha i srca, Književni Osijek, Osijek 1996., str. 7.*

10 Ivan Rogić Nehajev: *Osnove uranometrije, Zagreb 1994.* (Riječ je o zbirci pjesama, poglavito u prozi, gdje konkretistička neangažiranost u bilo kojem smjeru do li u smjeru slobode teksta, motivski bitno estetski rješava uvođenje prepoznatljivih predmeta iz povijesne zbilje – naprosto: ti stihovi su – paradoksalno - geostrategijska analiza tekstualne slobode, iako izgledaju kao motivski prepoznatljiv opis Domovine, s neprepoznatljivim, u drugu ruku, intertekstom Mihanovićeve pjesme.

11 Dubravka Oraić Tolić: *Hrvatsko ratno pismo, Zagreb 1991.*

12 Kontaktnost je omiljena leksičko-stilistička pa i strategijska dosjetka S. Marijanovića, a plodno njome obuhvaća fenomene i poprilično te neprilično zapostavljenih autora: “Medutim, književno djelo Mare Švel, nezapažene pjesnikinje, a priznate pripovjedačice, romansijerke i memoarske kroničarke bosanske Posavine, Slavonije, Srijema i Bačke, svojom “šokačkom” tematikom, problematikom i historicizmo “bježi” iz zadanih vremensko-prostornih okvira uže hrvatske književnosti u šire “šokačke” okvire i tematska okruženja, u susret piscima njezine tematike u manjinskim nacionalnim literaturama i književnim tradicijama Šokaca u Bosni, Vojvodini i Mađarskoj koji bi mogli biti usporedivi s njom, što nije slučaj s književnim djelom reprezentativnih hrvatskoslavonkih pisaca Josipa i Ivana Kozarca, Josipa Kosora, Joze Ivakića i Vlade Kovačića, koji se sam deklarirao da je “možda posljednji šokački lirik”, pa Srijemca Živka Bertića, Ise Velikanovića, Adalberta

nadišao svoju regionalnu usmjerenost te se potpuno uključio u dijalošku sliku nacionalne i nadnacionalne kulture bio je časopis osječkog ogranka Matice hrvatske *Revija* koji je počeo izlaziti 1961.g. i izlazi redovito od tada do danas, ali od 1991.g. pod nazivom *Književna revija* kada je koncepcija časopisa usmjerena suvremenim književnim temama. 90-e su godine obilježene ratnim pismom koje se pokazuje u osobitoj i visokoj recepcijskoj osjetljivosti, potpunoj isprepletenosti masovnih medija, kulture i umjetnosti (*Noise Slawonische Kunst,...*)”

8 Implicitno, postojanje takve scene, njezina prostora, prepoznaje Marijanović i kroz postojanje autora koju scenu /samo/osviješćuju, npr. piše: “U svemu tome Rem nije bio ni prvi ni posljednji naš štitonoša, ali je bio i jest u svom naraštaju prvi ljudski, pjesnički i esejistički poklonik Tinov, zaljubljenik u šokački prostor opjevan Relkovićem i Tadijanovićem, opisan Kozarcima i Peićem...On kao i nedostižni Matoš i Peić, ide u rijetke pisce koji ustrajno pišu za hrvatsko novinstvo i novinsko čitateljstvo, najčešće vinkovačko, brodsko i osječko.” S. Marijanović, *Kritika i polemika s vidikovca Vladimira Rema, pogovor knjizi V.R. Ja mislim drukčije, Vinkovci 2000., str. 113.*

Riječ je o književnim djelima koja nisu vezana samo uz čvrste zemljopisne granice već se njihova refleksivnost čita i izvan njih, posebice u onim djelima nastalim preko tih zemljopisnih rubova. Pri tome se misli na književnost nastalu u Srijemu, Baranji, Mađarskoj (Korvinov humanistički krug u Budimu; Pečuški krug, Hercegsantovo kao santa leda šokačke književnosti), sjevernoj Bosni..., dakle onim zemljopisnim prostorima koji se svojom kontaktnošću nadopisuju na poetičku matricu književnosti nastale u Slavoniji, a u kojoj su prepoznatljive slavonske spoznajne i komunikativne funkcije.

No, prije nego li krenemo u detaljniji pristup postaviti ćemo nekoliko pitanja na koja ćemo čak i finalnim tekstom dati samo naznake odgovora. Naime, "razbacujmo se frazom", ionako imamo više povjerenja u dobra pitanja nego li u moguće definitivne odgovore. Pitanja su slijedeća:

KOJI AUTORI PRIPADAJU KORPUSU RUBNE KNJIŽEVNOSTI?

KAKO JE PROSTOR RUBA MOGUĆE POETIČKI I STILSKI PREPOZNATI U VEĆ NAPISANIM POVIJESTIMA? POŠTO SU TAMO RUBNOSTI NAJČEŠĆE ODSUTNE.

KAKVU RECEPCIJU IMAJU SUVREMENI I POVIJESNI AUTORI UNUTAR/IZVAN PROSTORA KOJEMU EGZISTENCIJALNO PRIPADAJU?

Prije opsežnije elaboracije konkretnih gradskih pisama – najava mogućih zaključaka

Zavičajna komponenta toga sustava ima svoju bit, kako bi rekao Stanislav Marijanović u "individualnim i općeljudskim egzistencijama preko vezanosti za zemlju u zavičajnom prostoru", kao i u potrebi da se u određenim egzistencijalnim trenucima i oni kojima se adrese ne nalaze više u Slavoniji vrte u nju tekstom.

Gramatika regijske pismenosti u slučaju Slavonije ispisana je urbanitetnim strukturama kao gramatološkim pravilima, stoga ćemo u završnome i ukupnome radu **TABLIČNOGA POPISA** fenomenološki komparativno izložiti scenu Vinkovaca kao spregu folkloru, punka i stripa, scenu Slavonskoga Broda kao snažan likovnjački modernistički bastion ispunjen akcijama rafiniranog medijskog umjetnika Ivana Šeremeta i kulturološke aktivnosti Stribora Uzelca Schwendemanna, scenu Vukovara kao oksimoron književne nostalgije, scenu

Požege kao prazan prostor jakih odlazaka¹³ ne samo postmodernoga pisma, scenu Đakova kao gusto duhovno i folklorno punjenje modernom kritikom i mladim lirskim pismom¹⁴, te scenu Osijeka kao «Dubrovnika na Dravi»¹⁵ - ali nekoliko stotina godina kasnije.

To su konkretne i faktoludusno osjetljive i raspoložene natuknice, iz njih se piše i otvorena kulturološka struktura regijske gramatike, pravilima koja tek nastaju, i teško su prepisiva jer su vezana za hiperosjetljive geourbostrukture, to osjetljivije što su, prečesto, u mirnodopskoj suvremenosti bliže netradiciji i zamjernoj mladosti avangardizma nego li neotradiciji¹⁶.

Kuzmanovića, obojice Benešića i drugih koji su joj zavičajni, srodni i bliski." S. Marijanović, *Mara Švel Gamiršek u kontekstu hrvatske književnosti*, Zbornik *Prilozi sa znanstvenog kolokvija 9. pjesničkih susreta u Drenovcima, Drenovci 1998.*, str. 7-8.

13 U svojem višekratnom interesu za Cesarićevo bavljenje kritikom i prijevodima, zapaža Marijanović bitnu, rekli bismo - neklaustr-

fobijsku sastavnicu: "Inače bismo otklanjali mogućnost da u književnom Ja pjesnika Cesarića tragamo i za ishodištem njegova doživljaja, oko kojega se može organizirati kretanje čitavog opusa, u kojem je ono objedinjujuće načelo." S. M., *Cesarićeve pjesničke kritike i zapisi o pjesnicima – prinos posvećen stotoj obljetnici rođenja Dobriše Cesarića*, Zbornik 4. *Đakovačkih susreta hrvatskih kritičara, Đakovo 2002.*, str. 57. Dakako, u Požegi živi i radi Lana Derkač, pokreće Dane Dobriše Cesarića, intervenira u gradsku prazninu, a svoje zbirke redovito bjelodani izvan grada: Vinkovci, Zagreb, Karlovac itd.

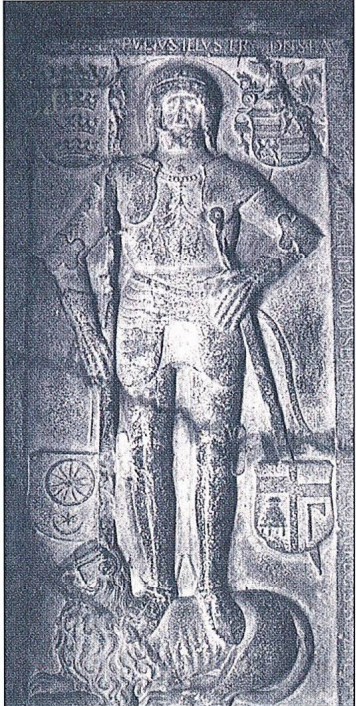
14 U samo nekoliko godina trećeg milenijuma vrlo moderne i profinjene zbirke, s nagradeničkim referencama, su objelodanili Jadranka Vuković, Tihomir Dunderović, te Blaženka Brlošić, a prozne i lirске dionice Mirko Čurić.

15 Usp. u knjizi Vlahu Bogišića *Nedovršeni Europljani*, Knjižnica Neotradicija, Osijek 2006.

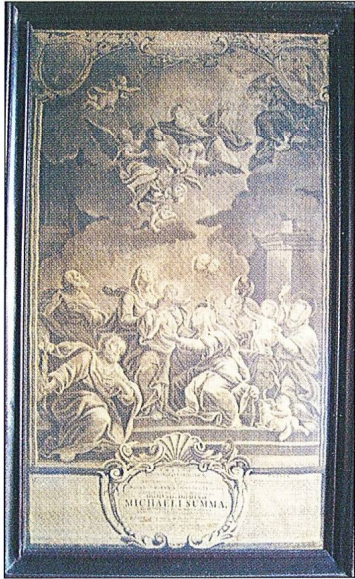
16 Slavonsku integrativnu poredbenost recentno utjelovljuje *Project Baranya and Slavonija*, koji na relaciji Matica hrvatska Osijek i Časopis Jelenkor iz Pečuha, oblikuje reciprocitetni niz antologija poezije, proze i drame te eseja, uz samostalne autorske monografske studije, te predviđa 18 knjiga svojevrsnog dijaloškog paralelslaloma prijevoda na hrvatski i mađarski. Dosada, su u dvogodišnjem tempu, objelodanjene četiri knjige, naime antologije poezije i proze, s prirediteljskim udjelima Helene Sablić Tomić, Zoltana Agostona, Gorana Rema, te prevoditeljskim i uredničkim dionicama Zoltana Medvea, Josipa Cvenića i Kristine Peternai.

KRONOLOGIJSKE TABLICE

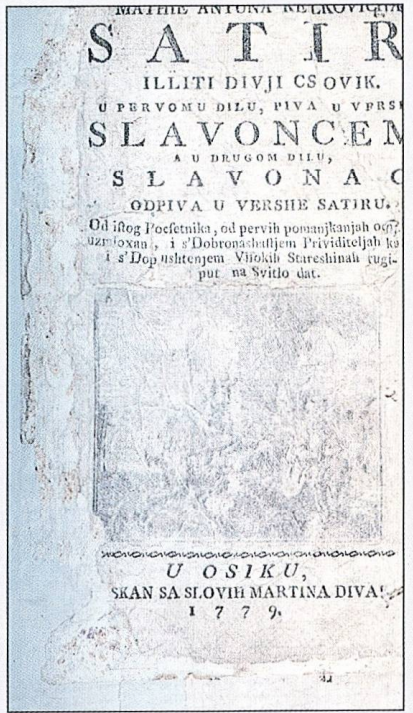
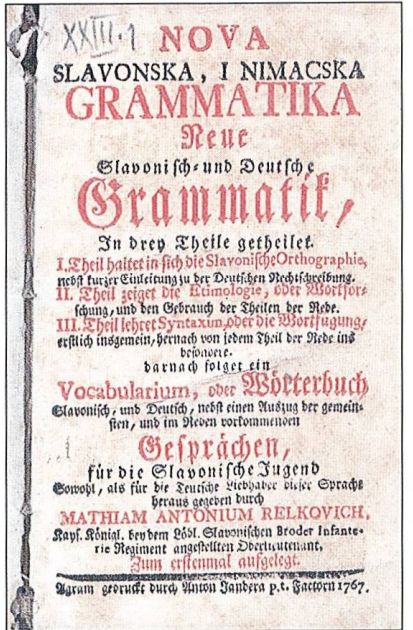
	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
11. st.	<p>Pjesma o Rolandu (oko 1070.)</p> <p>Mlečanin Ivan Đakon završava Venecijansku kroniku (1008.) s podacima i iz hrvatske povijesti</p> <p>romanika u umjetnosti, posebice arhitekturi i slikarstvu</p> <p>početak provansalske lirike i glazbe (trubaduri)</p> <p>crkveni raskol između istočne i zapadne crkve 1054.</p> <p>križarski ratovi, širenje kršćanstva osvajanje Jeruzalema, osnivanje crkvenih redova</p>	<p>kameni zapis, najstariji sačuvani spomenik hrvatske pismenosti – Bašćanska ploča – nađen u Jurandvoru kraj Baške na otoku Krku, a govori o darovnici kralja Zvonimira crkvi sv. Lucije</p> <p>Kločev glagoljaš (14 listova preostalih od velikog kodeksa)</p> <p>sagrađena crkva sv. Križa u Ninu te niz crkvice i samostana (muških i ženskih) u Dalmaciji</p> <p>osnovana Zagrebačka biskupija (1904.)</p> <p>Petar Svačić s hrvatskom vojskom poražen na Gvozdu čime 1097. nestaje središnja vlast u Hrvatskoj</p>	<p>nadgrobni natpis u Subockoj kod Novske iz 1095. godine jest najstariji zapis slavonske pismenosti – postoji samo kao istraživanjem izložen i pohranjen podatak!</p> <p>II. i III. stupanj bjelobrdске kulture; nalazišta: Bijelo Brdo, Lijeva Bara – Vukovar, Kloštar Podravski, Svinjarevci, Vinkovci – Meraja...</p>	
12. st.	<p>vrhunac liturgijske drame anonimnih autora</p> <p>Pjesma o Cidu (oko 1140.)</p> <p>Petar Abelard: Povijest nevolja (1136.)</p> <p>Pjesma o ratnom pohodu Igorevu (1187.)</p> <p>Pjesma o Nibelunzima (oko 1200.)</p> <p>razvoj skolastike u školama i na sveučilištima sredinom st. početci gotičke umjetnosti, posebice u arhitekturi, kiparstvu, slikarstvu: gradi se Notre-Dame, zvonik u Pisi</p>	<p>niz glagoljaških djela od kojih su sačuvani uglavnom fragmenti (Bečki listići, Londonski fragmenti, Bribinjski misal, Kijeovski listići, Budimpeštanski ostrišci i dr.)</p> <p>Ljetopis popa Dukljanina – (lat!)</p> <p>Povaljska listina (1184.)</p> <p>Herman Dalmatinac sa suradnikom prevodi Ku'ran na latinski</p> <p>ulazak Hrvatske u personalnu uniju s Mađarima, Arpadovići vladaju Hrvatskom, a Koloman postaje kralj</p>	<p>bogata zbirka plastike i spomenici pisani glagoljicom, hrvatskom ćirilicom i latinicom nastali u romaničkom benediktinskom samostanu svetog Mihovila u Rudinama kraj Požege (danas ruševine)</p> <p>1196. godine prvi se put pojavljuje ime Osijek u ispravi kralja Emerika u mađarskom obliku Ezek</p>	
13. st.	<p>Guillaume de Lorris/ Jean de Meung: Roman o ruži</p> <p>Carmina Burana (oko 1230.)</p> <p>Visio s. Bernardi/ Philiberti</p> <p>Toma Akvinski: Summa theologica</p> <p>Dante Alighieri: Novi život (1292.)</p> <p>glavna djela Rogera Bacona</p> <p>IV-im Križarskim ratom u Carigradu se osniva latinsko Carstvo a Venecija dobiva povlašten</p>	<p>Vinodolski zakon, na hrvatskom jeziku, pisan glagoljicom (1288.)</p> <p>Istarski razvod (nastao 1275., poznat samo iz prijepisa 1546.)</p> <p>Andrija Buvina izgrađuje fresku na Peristilu u Splitu te drvene vratnice splitske katedrale (navještaj gotike u romanici)</p> <p>Majstor Radovan sa suradnicima završava portal trogirske katedrale (romaničko-gotička umjetnost)</p> <p>Toma, splitski arhidakon:</p>	<p>spominjanje Vukovara u pisanim dokumentima (Volko, Walk, Wolkov)</p> <p>1227. Požega se spominje kao Castum de Posega</p> <p>ime Broda pojavljuje se 1244. kao Broid</p> <p>zabilježba imena Đakova (predium Dyacon)</p> <p>prvi pisani spomen Iloka iz 1267. (Vjlok, Wylok)</p> <p>promjene u crkvenoj organizaciji: obnovljena srijemska biskupija (1229.), sjedište bosanske premješteno u Đakovo (oko 1250) te joj je pripao i dio slavonske Posavine, a</p>	

	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
13. st.	status (1204.), križarski ratovi se nastavljaju putovanja Marka Pola, kasnije u knjizi Milijun inkvizicija; dopušteno joj je služiti se i mučenjem Mongoli pod vodstvom Džingis kana prodiru u Europu	Historia Salonitana »Zlatna bula« Bele IV. – Zagreb postaje slobodni kraljevski grad (1242.) Tatari provaljuju u Hrvatsku	istodobno je ustrojeno na desetke samostana različitih redova	
14. st.	Dante Alighieri: Božanstvena komedija; O monarhiji Francesco Petrarca; Kanconijer; Afrika Giovanni Boccaccio: Decameron, Filocolo, Filostrat, Teseida Geoffrey Chaucer: Canterburyjske priče 1339. počinje stogodišnji rad između Engleske i Francuske 1378. veliki crkveni raskol izabiranjem dvojice papa najveća epidemija kuge usmrtila do 40% europskog stanovništva osnivanje sveučilišta: Prag, Krakow, Beč, Pečuh, Budim, Basel, Heidelberg, Krakow, Köln, Leipzig...; gotiku (u slikarstvu, dekoraciji, skulpturi) umjetnici putovanjima šire Europom	Šibenska molitva je najstariji pjesnički tekst na hrvatskom jeziku pisan latinicom (oko 1330.) Misal kneza Novaka (1368.) Brevijar Vida Omišljanina (1396.) Vatikanski misal (1315.) Pazinski fragmenti pojava začinjavaca – prvi pjesnici koji pišu hrvatskim jezikom prijevodi Rumanca Trojskog i Aleksandride, prijepis Lucidara, Ludovik I. Anžuvinac uspostavlja kraljevsku vlast u Hrvatskoj i Dalmaciji te potpomaže razvoj nižeg plemstva na koje će osloniti vlast (1342.–1382.) velika epidemija kuge zahvatila čitav prostor, najteže Split, Zadar i Dubrovnik	glagoljski natpis i pikturalni grafemi ujedinjeni na kamenoj ploči iz crkve svetog Dimitrija u Brodskom Drenovcu nadgrobna ploča s imenom ELENA u ostatcima crkvena lokalitetu Čepin – Ovčara	
15. st.	Johann Guttenberg izumio tiskarski stroj 1450.; 1455. objavljena Biblija na latinskom jeziku; 1457. tiskana prva knjiga u bojama, a 1461. prva ilustrirana knjiga 1453. Turci zauzimaju Carigrad – slijede redoviti pljačkaški pohodi Turaka u širokom pojasu do 1483. početak renesanse u Firenci koja doseže vrhunac 1469. vladavinom L. Medicija Lorenzo Valla utemeljuje kritičizam u znanstvenom radu (1439.) na lomači spaljeni Jan Hus (1415.), Ivana Orleanska (1429.); u Španjolskoj osnovana inkvizicija (1481.), papa	po narudžbi kneza H.V. Hrvatinića izrađen Hrvojev misal (1405.) s latinskog na hrvatski jezik preveden Ljetopis popa Dukljanina (ili Hrvatska kronika, 1416.) Misal po zakonu rimskog dvora iz 1483. jest prva knjiga tiskana na hrvatskom jeziku Poljički statut 1444. Turci osvajaju Bosnu 1463.; turskim pljačkaškim pohodima u roblje odvedeno 60.000 žitelja Hrvatske i Slavonije Krbavska bitka (1493.) – Turci porazili hrvatsku vojsku Istarski razvod (Pazin, 1450.)	prve provale Turaka u Slavoniju 1414. najranija zbirka čudes sv. Ivana Kapistrana sastavljena 1458.– 1460. (izvornik uvezan u kodeks I.H. 44 napuljske Nacionalne biblioteke) Janus Pannonius (Ivan Česmički), (1434.–1472.) latinist; pisao epigrame, panegirike (Panegyricus, 1553. g.), satiričke pjesme, svadbene pjesme, elegije, epitafe, prevodio grčke klasike; djela su mu tiskana od 1512. u Beču, Mlecima, Bologni, Krakowu i drugdje, a sabrana u Utrechtu 1784.; najpoznatije pjesme u knjizi Poemata uz brojne romaničke crkve i samostane nastaju	

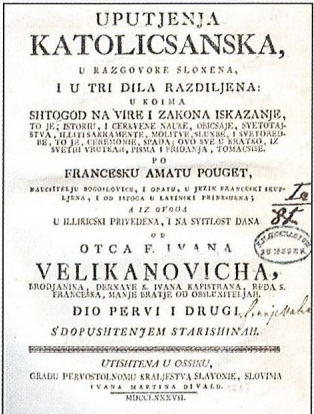
	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
15. st.	<p>Inocent VIII. objavljuje bulu protiv čarobnjaštva i vještica; provode se nasilna pokrštanja</p> <p>C. Columbo otkriva Ameriku 1492.</p> <p>književno djelovanje Françoisa Villona, Niccola Machiavellija; L. Battista Albertija slikaju S. Botticelli, L. da Vinci, A. Dürer</p>	<p>književno djelovanje: Jurja Šižgorića, Šiška Menčetića, Džore Držića, Mavra Vetranovića, Nikole Modruškog</p> <p>krajem st. prva sačuvana pučka prikazanja na hrvatskom jeziku</p> <p>Benedikt Kotruljević: O trgovini i savršenom trgovcu (1458.)</p> <p>od 1441. Juraj Dalmatinac gradi po Dalmaciji</p>	<p>gotičke crkve čiji su nositelji srednjovjekovni redovi, ostala arhitektura vojničkog karaktera: kule, bedemi, zidovi</p> <p>velika urbana središta: Osijek (do 1495. pripadao Ivanu Korodu, potom Petru Gerebu), Požega, Vukovar</p>	
16. st.	<p>Turci opsjedali Beč (1529.), osvojili Budim (1541.), a poraženi u bitki kod Lepanta (1571.)</p> <p>širenjem ideja M. Luthera počela reformacija (1520.), Henrik VIII. osniva Anglikansku crkvu (1531.), osnovan isusovački red (1540.), a 1570. i protureformacija oko 1520. počinje manirizam u umjetnosti</p> <p>književno djelovanje: E. Rotterdamski: Pohvala ludosti (1509.); N. Machiavelli: Vladar (1513.); T. More: (Utopija); F. Rabelais: 1. dio Gargantue i Pantagruela; B. Cellini 1558. počinje diktirati Moj život;</p> <p>T. Tasso: Oslobođeni Jeruzalem (1575.); 1580. g. Montaigne objavljuje prvu knjigu eseja (Eseji), W. Shakespeare – prva drama Richard III. (1593.)</p> <p>M. Bounarrotti, L. da Vinci, fra Bartolomeo, Rafael, Tintoretto</p> <p>revolucija obrazovanja: u Njem. objavljeno 200.000 naslova, sve manje vjerskih sadržaja i sve šire čitateljstvo</p>	<p>Mohačka bitka 1526.</p> <p>Seljačka buna 1573., vođa Matija Gubec</p> <p>1566. opsada Sigeta, pogiba N.Š. Zrinski</p> <p>1593. Bitka kod Siska, prekretnica u stogodišnjem turskom osvajanju</p> <p>Š.K. Benja osniva u Rijeci glagolj. tiskaru (Psaltir)</p> <p>književno djelovanje: Ranjinin zbornik (1507.), hrv. prijevodi Lucidara, od 1512. do 1530. učestali protuturski govori i poslanice (M. Marulić, Š.K. Benja, T. Niger, T. Andreis, K. i V. Frankopan), M. Marulić: Judita, napisana 1501., tiskana 1521., Davidijada; P. Zoranić: roman Planine, 1536., otisnut 1569.; H. Lucić: Robinja; P. Hektorović: Ribanje i ribarsko prigovaranje; N. Nalješković, B. Karnarutić, F. Petrić, Cvijeta Zuzorić</p> <p>F. Vrančić objavljuje prvi rječnik hrv. jezika uopće (1595.)</p> <p>djelatni Julije Klović, Matija Vlačić Ilirik</p> <p>renesansa se očituje u gradnji utvrda</p>	<p>Iločki statut iz 1525. odobrio kralj Ludovik</p> <p>1526. Turci od Beograda prolaze Srijemom i zauzimaju Ilok, Vukovar i Osijek</p> <p>1536. Turci zauzeli ostali dio Slavonije (Đakovo, Brod, Požegu)</p> <p>1537. Katzianerova vojna – neuspjao pokušaj protjerivanja Turaka</p> <p>1581. izgrađen Sulejmanov most preko močvarnog područja od Osijeka do Darde, dugačak 8 km</p> <p>u likovnoj umjetnosti i arhitekturi još uvijek prevladava gotika s natruhama renesanse, no uz kršćansku orijentaciju supostoji i islamska (sam Osijek je izgrađen i utvrđen te je dobio orijentalni izgled)</p>	
17. st.	<p>1683. turska opsada Beča, ali ih njem.-polj. vojska pobjeđuje te počinje tursko povlačenje iz Europe</p> <p>1618. početak Tridesetogodišnjeg rata</p> <p>1642. Gradanski rat u Engleskoj (uspjeh)</p>	<p>u Tridesetogodišnjem ratu hrv. velikaši i plemići sudjeluju s 20-30.000 vojnika (Europa upoznaje hrv. nošnju - kravate)</p> <p>1667. potres u Dubrovniku, grad razoren, polovica pučanstva poginula</p>	<p>1687. kršćanska vojska oslobodila Osijek o Turaka, zatim Đakovo, Ivankovo, Vukovar, a 1689. fra Luka Ibrišimović, gvardijan franj. samostana u Velikoj, bori se protiv Turaka kod Požege; 1699. mirom u Srijemskim Karlovcima turska granica</p>	

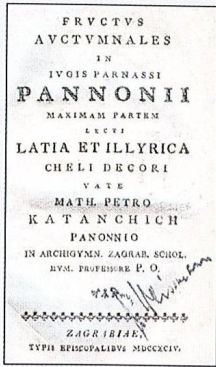
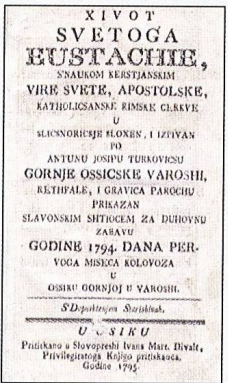
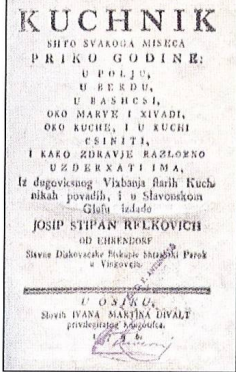
	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
17. st.	<p>Parlamenta, vođa Oliver Cromwell)</p> <p>apsolutizam - franc. kralj Louis XIV. postaje model za oponašanje u Europi</p> <p>književno djelovanje: Williama Shakespearea, Calderona de la Barce, Pierrea Corneillea, Moličrea, Johna Milrona, Miguela de Cervantesa, Fontainea Perraula, N. Boileaua (Pjesničko umijeće, 1674.)</p> <p>filozofija: J. Locke, F. Bacon, T. Campanella, R. Descartes, B. de Spinoza</p> <p>znanost: I. Newton, G. Galilei, B. Pascal, J. Kepler, G. W. Leibniz</p> <p>izumi: teleskop, termometar</p>	<p>velike epidemije kuge</p> <p>isusovci otvaraju prvu gimnaziju na zagrebačkom Gradecu (1607.)</p> <p>1660. urota Zrinsko-Frankopanska</p> <p>Bartol Kašić objavljuje prvu hrvatsku gramatiku 1604.: Institutiones linguae illyricae</p> <p>književno djelovanje: Ivana Bunića Vučića, Ivana Gundulića, Junija Palmotića, Frana Krste Frankopana, Jurja Barakovića, Stijepe Đurđevića, P.R. Vitezovića</p> <p>J. Habelić: Dictionar (hrv.-lat. rječnik)</p> <p>F. Vrančić objavljuje spis Novi strojevi (1615.)</p> <p>Ivan Zakmadi "škrinja privilegija" - začetak hrv. državnog arhiva</p>	<p>spuštena na Savu i Unu u Požegi djeluje franjevačka gimnazija s 40 učenika</p> <p>Isusovci otvaraju ljekarne u Požegi (1660.), Osijeku (1678.), a potom i gimnazije u Osijeku 1678. i Požegi 1698.</p> <p>počeo službeni popis posjeda i pučanstva zapadne i srednje Slavonije</p> <p>1633. utemeljen Osječki sajam (pandur) - najveći na hrvatskim prostorima</p> <p>1698. Osijek dobio Gradski statut</p>	
1700. - 1720.	<p>rokoko u umjetnosti do 1760., početak prosvjetiteljstva</p> <p>Nordijski rat od 1700., pobjeđuje Rusija 1721.</p> <p>Petar I. Veliki osniva prijestolnicu San Petersburgu</p> <p>prvi masonski pokreti</p> <p>izdavanje prvog eng. dnevnika</p> <p>The Daily Courant</p> <p>Händlova karijera u usponu</p> <p>Daniel Defoe: Robinson Crusoe (1719.)</p> <p>Voltaire: Edip (1717.)</p>	<p>novoozlobodena hrv. područja uključuju se u Vojnu granicu</p> <p>Hrvatska pragmatička sankcija cara Karla III.</p> <p>obnova gradova, gradnja dvoraca, 1706. početak gradnje nove crkve sv. Vlaha u Dubrovniku</p> <p>Pavao Ritter Vitezović: Croatia rediviva (1712.)</p> <p>Osmostrune kitere-zbornik sjevernohrvatskih crkvenih pjesama (1701.)</p>	<p>Vojna krajina proširena na Slavoniju i Srijem - Koridor (1701.)</p> <p>franjevci iz Šarengrada obnovili župu u Vinkovcima (1708.)</p> <p>od 1712. do 1721. traje gradnja barokne Tvrde - utvrđeni kompleks s osam bastiona</p> <p>1720. počela urbanizacija Vukovara</p> <p>Ivan Grličić: Put nebeski (1707.)</p> <p>od 1712. početak organiziranog školstva u Osijeku</p>	
1721. - 1740.	<p>"njemačko razdoblje" u Rusiji ('25.-40.)</p> <p>1739. beogradski mir između Austrije i Turske</p> <p>Charles Montesquieu: Perzijska pisma (1721.)</p> <p>Pietro Metastasio: Napuštena Didona (1724.)</p> <p>Jonathan Swift: Gulliverova putovanja (1726.)</p> <p>Pierre de Marivaux: Igra ljubavi i slučaja (1730.)</p> <p>na glazbenom polju djeluju J.S. Bach, A. Vivaldi</p> <p>filozofijom se ističu D.</p>	<p>velika epidemija kuge u Dalmaciji, Slavoniji, Podravini, Moslavini</p> <p>Sabor osniva Banski stol (sud) u Zagrebu 1723.</p> <p>Ignjat Đurđević: Uzdasi Mandalijene pokornice (1728.), Saltijer slovinski (1729.); Ardelio Della Bella: Dizionario italiano latino illyrico (1728.); Franjo Tomo Babić: Cvit razlika mirisa duhovnoga (pučki Babuša) 1726.</p> <p>Sabor prihvaća Pragmatičku sankciju - nasljedno pravo u ženskoj lozi Habsburgovaca gradi se prometnica od Karlovca prema Bakru i</p>	<p>podignuta prva školska zgrada u Slavanskom Brodu (1730.)</p> <p>u Osijeku đaci izveli dramu Landelinus (1735.)</p> <p>1735. osnovana Franjevačka tiskara u Osijeku</p> <p>osnovana provincija sv. Ivana Kapistrana za Slavoniju i južnu Ugarsku (1735.)</p> <p>1729. podignut zavjetni spomenik protiv kuge u osječkoj Tvrđi</p> <p>Šimun Mecić: Cvitak pokornih (1726.); Antun Bačić: Istina</p>	

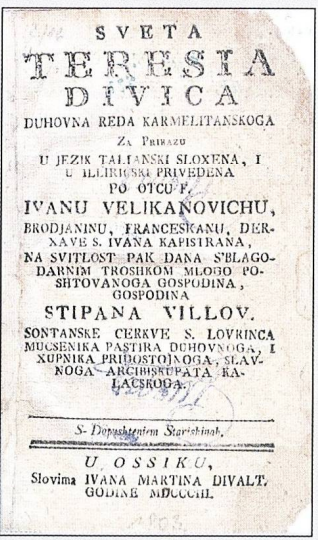
	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
1721. - 1740.	Hume, Voltaire: Filozofska pisma (1733.-34.) papa Klement XII. javno osudio slobodno zidarstvo	Rijeci, tzv. Karolinska cesta (1726.)	katoličanska (1732.); Juraj Mulih: Pisanica duhovna (1734.); Josip Mihić: Kreposne pismice (1735.); J. Mulih: Bogoljubne piesma (1736.); Stjepan Vilov: Razgovor prijateljski (1736.); Filip Kapušvarac: Liber Cantus (1737.); Josip Janković: Psiholosophia universa (1739.); Nikola Kesić: Epistole i Evangelija (1740.)	
1741. - 1750.	početak razdoblja prosvijećenog apsolutizma (do 1790.) rat za austrijsku baštinu zbog nepriznavanja Pragmatičke sankcije (1740.-48.) 1750. Baumgarten prvi rabi ime Estetika S. Richardson Pamela (1741.), Clarissa (1748.); P. de Marivaux: Marijanin život (1748.); H. Fielding: Tom Jones (1749.) Diderot: Filozofijske misli (1746.); Montesquieu: O duhu zakona (1748.)	razdoblje Marije Terezije (1740.-80.) isusovac Ruder Bošković počinje djelatnost 1740. Ivan Belosteneč: Gazophylacium (napisan u 17. st.); Andrija Jambrešić / Franjo Sušnik: Lexicon latinum interpretatione, illyrica, germanica et hungarica locuples (1742.); Filip Grabovac: Cvit razgovora naroda i jezika iliričkoga aliti rvackoga (1747.)	razgraničenje civilne Hrvatske i Vojne krajine osnovane tri slavonske županije (1745.) Sedma brodska krajiška pukovnija preseljena iz Broda u Vinkovce oko 1750. g. počela barokna urbanizacija Vinkovaca Josip Janković: Promptuarium comissarii visitatoris (1742.); Juraj Mulih: Duhovna hrana (1746.); Jerolim Lipovčić: Dušu čuvajuće pohodeenje (1750.) izgrađena župna crkva sv. Mihaela u osječkoj Tvrdi	
1751. - 1760.	U Parizu počinje izlaziti Enciklopedija (1751.) pod Diderotovim vodstvom Carlo Goldoni: Gostioničarka Mirandolina (1753.) Voltaire: Candide ili optimizam (1759.), Filozofijski rječnik (1759.) James Macpherson: Odlomci starih pjesama (1761.) J.J. Rousseau: Rasprava o podrijetlu ... (1755.) 1756. početak Sedmogodišnjeg rata osnovan British Museum u Londonu (1759.) početak klasicizma u europskim umjetnostima koji traje sve do oko 1830. utemeljeno Moskovsko sveučilište	Sabor objavljuje naredbu o cenzuri knjiga (1754.) masovni nemiri i bune u Hrvatskoj, Krajini i provincijalu 1756. preuređene hrvatsko-slavonske županije prema uzoru na Ugarsku Andrija Kačić Miošić: Razgovor ugodni naroda slovinskoga (1756.), Korabljica (1760.); Ruder Bošković: Philosophiae naturalis theoria (1758.) Između 1754.-70. nastaje 15 djela prvog hrv. simfoničara Luke Sorkočevića Benedikt Stay: Deset knjiga novije filozofije (1. svezak 1755.) gdje u heksimetrima izlaže Newtonovu filozofiju	1754. donijet temeljni zakon za područje Vojne krajine 1756.-1763. Sedmogodišnji rat - Habsburgovci ratuju diljem Europe 1755. objavljen Libellus alphabeticus - abecedna knjižica za opismenjavanje u Slavoniji Antun Papušlić: Dužna slava sinovskoga bogoljubstva (1751.); Antun Kanižlić: Obilato duhovno mliko (1754.); Antun Tomašević: Razgovor duhovni od svetoga Bone mučenika (1754.); Juraj Mulih: Duhovna pisanica (1754.); Emerik Pavić: Obširni nauk karstjanski s nadodanim duhovnim pismam (1755.); Josip Milunović: Šest nedjelja (1759.); Antun Josip Knezović: Život sv. Ivana od Nepomuka (1759.); Emerik Pavić: Ogledalo temelja vire (1759.); Josip Pavišević: Kratkopis poglavitijih događaja sadašnje vojske (1762.)	

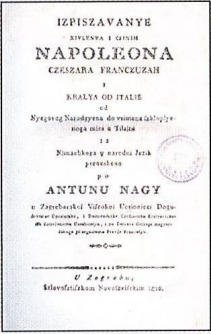
	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
1761. - 1765.	<p>1765. Engles James Watt izumio parni stroj</p> <p>Jean Jacques Rousseau: Nova Heloiza (1761.); Giuseppe Parini: Dan</p> <p>1762. carica postaje Katarina II. Velika, pros. apsolutizam uz autokratsku vlast</p> <p>1763. kraj Sedmogodišnjeg rata</p> <p>Horace Walpole: Otrantski zamak (1764.)</p> <p>1765. Josip II. postaje suvladar njemačkoga carstva</p> <p>1761. zabilježena prva skladba W.A. Mozarta od 1762. počinje ukidanje isusovačkih redova</p>	<p>Petar Nakić, najplodniji graditelj orgulja, izgradio svoje posljednje orgulje u franjevačkom samostanu u Šibeniku</p> <p>oko 1761. počinje razvitak svilarstva u Slavoniji i užoj Hrvatskoj, a napose u Vojnoj krajini; napredak pomagala državna vlast</p>	<p>1765. u Osijeku osnovana isusovačka gimnazija</p> <p>u Vinkovcima osnovana trivijalna škola (1762.)</p> <p>daci u Požezi predstavili Kristovu muku na hrv. jeziku (1765.)</p> <p>Blaž Tadijanović: Svašta po malo iliti složenje imena i riči u ilirski i nimački jezik (1761.); A.J. Knezović: Život svete Olive, Život svete Genuveve (1761.); M.A. Relković: Slavonske libarice (1761.); M.A. Relković: Satir iliti divji čovik (1. izd. u Dresdenu 1762.; 2. dop. izd. u Osijeku 1779.); Đuro Rapić. Svakomu pomalo (1762.); Emerik Pavić: Epistole i Evandelja (1764.); prijevod Kačićeva Razgovora Descriptio solita ... (1764.)</p>	
1766. - 1770.	<p>James Cook vodi ekspedicije po Pacifiku "Bostonska čajanka" 1770.</p> <p>razdoblje vrhunca pokreta Sturm und Drang od 1770.-80.</p> <p>Lawrence Sterne: Tristram Shandy (1767.)</p> <p>1768. objavljen je prvi svezak Encyclopaedie Britannicae</p> <p>Slovenac Marko Anton Pohlin objavljuje Kranjsku gramatiku u njemačkom jeziku</p> <p>G.E. Lessing: Laokoon, od '67. do '69. izdaje i časopis Hamburška dramaturgija</p> <p>razdoblje glazbene klasike (Mozart, Beethoven, Haydn)</p>	<p>Marija Terezija osniva Hrvatsko kraljevsko vijeće u Varaždinu kao središnju upravnu oblast u Banskoj Hrvatskoj zagrebački isusovci izveli dramu Lysimachus Charlesa de la Ruea u prijevodu Josipa Sibenegga (1768.)</p> <p>od 1769. osnivanje prvih slobodnozidarskih loža u Hrvatskoj</p> <p>Adam Baltazar Krčelić: Annue (1767.), De regnis Dalmatiae, Croatiae et Sclavoniae notitiae praeliminare (1770.)</p> <p>1768. prvo putovanje Josipa II. po hrvatskim krajevima</p>	<p>1766. Đuro Rapić: Satir iliti divji čovik u nauku karstjanskomu ubavistit, uputit, naučit i pokarstit</p> <p>Antun Kanižlić: Bogoljubnost molitvena (1766.)</p> <p>M.A. Relković: Nova slavonska i nimačka gramatika (1767.)</p> <p>V. Došen: Jeka planine, koja na pisme Satira i Tamburaša slavanskog odjekuje i odgovara (1767.), Aždaja sedmoglava (1768.)</p> <p>Jerolim Lipovčić: Stazica duhovna (1767.)</p> <p>Emerik Pavić: Nadodanje glavnih događajah k Razgovoru ugodnom naroda slovinskoga (1768.), Putovanje duhovno (1769.)</p> <p>u franjevačkoj gimnaziji u Brodu učenici izveli (Tomo Tuzlić) dramu Judit, victrix Holofernisa (1770.)</p> <p>Josip Pavišević: Nauka o figuralnom pjevanju (1770.)</p>	
1771.	Johan Wolfgang Goethe: Patnje mladog Werthera Johan	gradi se nova prometnica od Karlovca do Senja (Jozefinska cesta) Alberto	Adam Tadija Blagojević: Pjesnik putnik; Khnki, nikoji kokinkinezijanski	
1772.	raspušten red isusovaca u Habsburškoj Monarhiji Gotthold Ephraim Lessing: Emilia Galloti	u Dubrovnik s ocem dolazi Marko Bruerović (pisac na francuskom, latinskom, talijanskom i hrvatskom jeziku)	Josip Pavišević: Tractatus de Deo Trino	

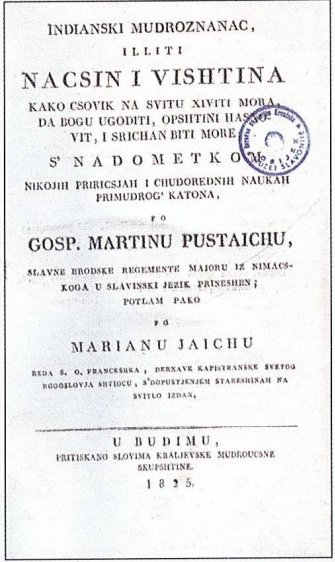
	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
1773.	Denis Diderot: Jacques Fatalist i njegov gospodar papa Klement XIV. ukinuo isusovački red	latinski zamijenjen njemačkim u školstvu, potom u upravi i pravosuđu (1774.) tiskara u Varaždinu	Antun Bačić: Život majke Božje Antun Kanižlić: Mala i svakomu potrebna bogoslovica (5. izdanje)	
1774.	Wolfgang Goethe: Patnje mladog Werthera	Fortis: Viaggio in Dalmazia	dogadaji Ivan pl. Adamović napisao Gospodarski pravilnik	
1775.	Američki rat za nezavisnost P. A. C. de Beaumarchais: Seviljski brijač	znatno povećano doseljavanje njemačkog stanovništva u hrvatske gradove	u Osijeku počela raditi tiskara Ivana Martina Divalda	
1776.	Deklaracija nezavisnosti 13 država Sjeverne Amerike	M. Terezija reorganizira školstvo Rijeka pripojena Hrvatskoj	Ivan Velikanović: Razmišljanja bogoljubna	
1777.	O. Gutsman objavljuje prvu kvalitetnu gramatiku slovenskog jezika (na njemačkom) u Celovcu	B.A. Krčelić ostavlja biblioteku zagrebačkoj Akademiji, čime postavlja temelje Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici	carica Marija Terezija objavila Ratio educationis i reorganizirala školstvo	
1778.	Francuska, Španjolska i Nizozemska priznaju SAD i sklapaju Savez		Marija Lanosović: Neue Einleitung zur Slavonischen Sprache Ivan Velikanović: Promišljanja	
1779.	rat za bavarsku baštinu - Josip II. ostvaruje neznatne teritorijalne dobitke za Njemačku	odredbom Marije Terezije prestaje rad Hrvatskog kraljevskog vijeća, a poslovi se prenose na Ugarsko namjesničko vijeće	u Vinkovce iz Petrovaradina preseljena bivša isusovačka gimnazija Filip Stanković: Govorenje svima Slavonskim brodske regemente četama vojničkim Antun Mandić: Upućenje k slavonskomu pravopisanju Petar Mandikić: Samogovorenja ili duševni razgovori sv. Augustina	
1780.	početak njemačkog nacionalnog pokreta: J.G. Herder, J. Moser u književnim djelima proklamiraju ideje o jedinstvenoj naciji sa "zajedničkom dušom"	vladar Josip II. od 1780.-90. brzo i radikalno provodi reforme na svim područjima državnog i društvenog života	Antun Kanižlić: Sveta Rožalija, panormitanska divica, Kamen pravi smutnje velike; Ivan Velikanović: Prikazanje razpuštene kćeri, velike poslije pokornice svete Margarite iz Kortone Josip Stojanović: Kratak pridgovor duhovni	

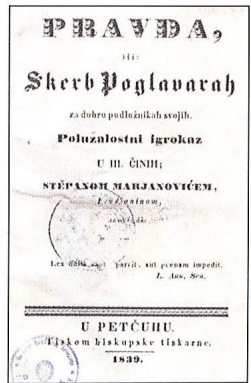
	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
1781.	Friedrich Schiller: Razbojnici Immanuel Kant: Kritika čistog uma	Josip II. donio uredbu o vjerskoj toleraciji	J.S. Relković: Plač slavonskog vojnika Šimun Štefanac: Pisma od Ivana Salkovića	
1782.	Choderlos de Laclos: Opasne veze	Josip II. raspustio sve crkvene redove osim onih koji se bave njegom bolesnika i obrazovanjem	Marijan Lanosović: Bogomolna knjižica iz pismah Davidovih	
1783.	završen američki rat za nezavisnost	ujedinjene Banska krajina i Varaždinski generalat	Ivan Velikanović: Sveta Susana	
1784.	Beaumarchais: Figarov pir (predložak Mozartu i Rossiniju) slikarstvo - klasicizam	njemački jezik dekretom postao službeni u cijeloj Monarhiji	Antun Ivanošić: Zvekan u Osijeku utemeljeno Građansko streljačko društvo kao prvo sportsko društvo u Hrvatskoj	
1785.	nottingamska predionica na paru - začetak ind. revolucije	patent Josipa II. o ukidanju kmetstva	Josip Antun Vlašić: Innocentii tertii Antun Ivanošić: Opivanje sličnorično groba Josipa Čolnića od Čoke	
1786.	po prvi put osvojen Mont Blanc	Tituš Brezovački: Sveti Aleksij ukinut pavlinski red	Antun Ivanošić: Plač zaručnice	
1787.	u Londonu pokrenute novine Times usvojen Ustav SAD-a	Zagreb dobio vodovod	Ivan Velikanović: Upućenje katoličansko	
1788.			Antun Ivanošić: Svemogućí neba i zemlje Stvoritelj Josip Stojanović: Cantilena de inclito Gradiškano Regimine, composita tempore belli Turcici Joso Krmpotić: Katarine II. i Jose II. put u Krim	
1789.	počela francuska revolucija objavljena Deklaracija o pravima čovjeka i građana	I.T. Trattner pokreće (već druge) novine na njemačkom jeziku: Kroatischer Korrespondent umire glazbenik Luka Sorkočević	Marijan Lanosović: Neue Einleitung zur Slavonischen Sprache Antun Ivanošić: Pisma od uzetja turske Gradiške iliti Berbira grada	
1790.	izglasani Gradanski ustav za kler u Francuskoj izumljena olovka	Josip II. vraća ustavno uređenje počinje vladavina Leopolda II. (do '92.)	Grgur Peštalić: Dostojna plemenit Bačke starih uspomena	

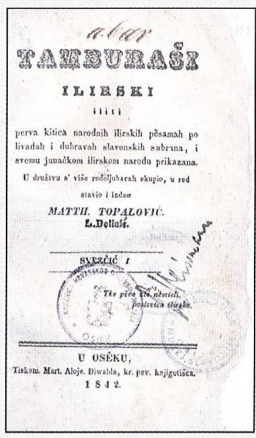
	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
1791.	Marquis de Sade: Justina ili nedaće kreposti Mozart sklada Requiem	u hrvatske škole uveden mađarski jezik kao neobvezni predmet	Matija Petar Katančić: Fructus auctumnales Đuro Sertić: Jezgra nauka kerstjanskoga Antun Josip Turković: Retfale i Kravice pisme dvi	
1792.	1. koalicijski rat, Marseljeza	Leopolda II. nasljeđuje Franjo II. (do '35.)	Blaž Bošnjak: Ispisanje rata turskog	
1793.	jakobinska diktatura, Robespierre	veliki pokret rudarskih radnika u okolici Samobora	knezovi Odescalchi obnavljaju i dograđuju dvorac u Iloku	
1794.	Friedrich Hölderlin: Grčka vrhunac njemačke klasike	Đuro Ferić: Fabulae ab Illyricis adagiis desumptae	Marijan Lanosović: Opomena pričastnom i primudrom štioću Evandelistara iliričkog Josip Stojanović: Tužba duše i tila osuđena	
1795.	nemiri u britanskim gradovima Johann Wolfgang Goethe: Naukovanje Wilhelma Meistera	u Budimu smaknuti vođe jakobinske zavjere u kojoj je sudjelovalo niz hrvatskih, ali i mađarskih ličnosti	epidemija kuge u Srijemu Bernardin Leaković: Govorenja za sve nedilje godišnje Josip Jakošić: Scriptores Interamniae Josip Stojanović: Uspomena općenskoga suda A. J. Turković: Život svetoga Eustakije	
1796.	Napoleon osvaja Sardiniju i sjevernu Italiju	gospodarstvo razmotreno u knjizi Temelj žitne trgovine	Josip Stjepan Relković: Kućnik	
1797.	Ludwig Tieck: Pučke bajke	završetak mletačke vlasti u Dalmaciji u zagrebačkom isusovačkom sjemeništu izvedena u kajkavskom prijevodu drama Augusta Kotzebua Papiga iliti Krepost, gdje ne štima, sreću večini	Grgur Peštalić: Utišenje ožalošćenih u sedam pokornih pisama kralja Davida istomačeno Aleksandar Tomiković: Sveta govorenja	
1798.	Samuel Taylor Coleridge William Wordsworth: Lirske balade	Đuro Ferić: Ad clarissi mum virum Joannem Müller	Bernardin Leaković: Nauk od poglavitih stvari kerstjansko-katoličanskih	

	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
1799.	2. koalijski rat protiv Francuske	Vlaho Stulić: Kate Kapuralica		
1800.	Novalis: Himne noći djeluje Goya (Gola Maja) u glazbi počinje romantizam	Dubrovnik ima konzulate u više od 80 gradova	grofovi Pejačević grade u Našicama dvorac Ivan Marević: Dila svetih mučenika	
1801.	industrijska revolucija u Europi (1801.-1804.)	Franjo Marija Appendini: Notizie istoricho-chritiche sulle antichità, storia e letteratura de Ragusei (1801.-1803.), J. Stulli: Lexicon latino-italico-illyricum (1. dio)	sagrađen dvorac Pejačevićevih u osječkoj Retfali Ivan Marević: Vaga vrmena i vinkovičnosti (1803.) Karla Pavić: Slavulj sv. Bonaventure	
1802.	G.F. Grotenfend dešifrira klinasto pismo	zahtjev za ujedinjenje Dalmacije s Hrvatskom odbio bečki dvor		
1803.	njemačke državice prisvajaju Prusku Beethoven sklada 3. simfoniju	Franjo Marija Appendini: Čini baruna Tamburlana Đ. Ferić: Periegesis orae Rhagusane	Ivan Velikanović: Sveta Terezija divica opat C. Monsperger ostavio imetak za gradnju sirotišta u Osijeku	
1804.	Napoleon se proglasio carem i počeo osvajanja	u Zagrebu otvorena prva civilna opća bolnica Tituš Brezovački: Matijaš Grabancijaš dijak	po projektu N. Rotha izgrađen dvorac Pejačevićevih u Virovitici	
1805.	3. koalijski rat protiv Francuske	mirom u Požunu Dalmacija, Boka i Istra pripale francuskoj vlasti	Franjo Sebastijanović: Poemata, sparsim antea edita	
1806.	Herbant: Glavne točke metafizike, kasnije i Opća pedagogija	francuska vojska ušla u Dubrovnik Rijeka priključena Ugarskoj	biskup Antun Mandić u Đakovu osnovao sjemenište i počeo otvarati škole u selima	
1807.	Ugo Foscolo: Grobovi Hegel počinje objavljivati svoja filozofska djela		novi temeljni zakon u Vojnoj krajini	
1808.	Johann Wolfgang Goethe: Faust (1. dio)	ukinuta stoljetna Dubrovačka Republika i pripojena francuskoj vlasti	Matija Živić tiskao u Budimu Hrvatsku računicu	

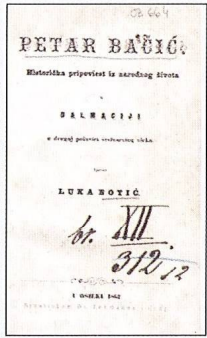

	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
1809.	Johann Wolfgang Goethe: Srodne duše Ivan Andrejevič Krilov: Basne	u Zagreb dolazi Bartolomej Feldbinger i unosi klasicizam u gradsku arhitekturu	Osijek je instaliran u slobodni i kraljevski grad	
1810.	u Berlinu osnovano sveučilište pod vodstvom Wilhelma von Humboldta	200 Hrvata pohada francuske vojne škole	prigodni deseterac anonimnog autora: Novom i starom svetodeniku u 1810.	
1811.	Heinrich von Kleist: Razbijeni vrč	bitka kod Visa između francuske i britansko- austrijske flote	Josip Stjepan Relković: Čestitanje godovno u majuru s ove strane Bosuta Antun Nagy: Izpisivanje življenja i čini Napoleona	
1812.	Napoleonov poraz u Rusiji George Gordon Byron: Putovanja Childe Harolda; J. i W. Grimm: Dječje i domaće bajke (1812.- 1815.)	raspuštanjem Ugarskog sabara počinje razdoblje apsolutističke vladavine Franje I.	Antun Ivanošić: Sličnorični natpis groba Zvekanovog	
1813.	francuska vojska poražena u "bitci naroda" kod Leipziga Jane Austen: Ponos i predrasude	hrvatski krajevi oslobođeni od francuske okupacije Maksimilijan Vrhovac: Poziv na sve duhovne pastire svoje biskupije	Antun Nagy pokušava objaviti Slavonski Feniks, prve slavonske novine (1813.-1814.)	
1814.	Napoleon abdicira, ali se sljedeće godine vraća u Pariz	Marko Mahanović: Razmatranja o hrvatskom pravopisu	grofovi Jankovići podigli klasicističku crkvu u Suhopolju	
1815.	Napoleonov poraz kod Waterlooa; Sv. Alijansa početak bidermajera u umjetnosti	Antun Mihanović: Reč domo- vini o hasnovitosti pisanja vu domorodnom jeziku Metternichov apsolutizam (1815.-48.), izašao prvi časopis u Hrvatskoj Agramer Theater Journal	zabilježeno naseljavanje Osijeka, posebice Donjeg grada, izgradnja ulica, kuća, zadruga	
1816.	Ernst T. A. Hoffmann: Đavolji eliksiri Percy Bysshe Shelley: Alastor ili duh samoće	Franjo I. proglasio je Kraljevino Iliriju - hrvatske zemlje od bivših francuskih Ilirskih provincija	Gottfried Pfalz otvara u Osijeku slikarsku radionicu	
1817.	pandemija kolere	okončana posljednja velika epidemija kuge na hrvatskim prostorima	Matija Petar Katančić: De poesi illyrica libellus ad leges aesteticae exactus	
1818.	osnovano kazalište Old Vic u Londonu Mary Shelley: Frankenstein	A. Nagy i Đ. Šporer dobijaju dozvolu za pokretanje novina na Hrvatskom jeziku, ali je ne koriste	Antun Nagy: Molitvena knjiga Ključ od raja nebeskog nazvana...	

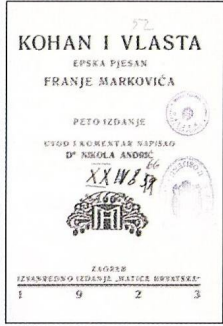
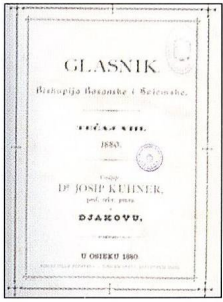
	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
1819.	Walter Scott: Ivanhoe Arthur Schopenhauer: Svijet kao volja i predodžba Th. Gericault najavljuje romantizam slikom Splav s fregate Meduza	Nacionalna i sveučilišna biblioteka u Zagrebu otvara se za javnost Tomaš Mikloušić: Stoletni kalendar	Matija Petar Katančić: Etymologicon Illyricum (1819-1823)	
1820.	Alphonse de Lamartine: Pjesničke meditacije James Fenimore Cooper: Posljednji Mohikanac P.B. Shelley: Oslobođeni Prometej		Grgur Čevapović: Josip, sin Jakoba patrijarke	
1821.	Jan Kollar: Kći Slavije	Tomo Mikloušić: Izbor dugovanj vsakovorstneh	Antun Nagy: Opisanje života sv. Genoveve Karla Pavić: Politika za do- bre ljude, to jest: Uprave ra- zumnoga i kripasnoga života Marijan Jaić: Napivi bogoljubnih pismah	
1822.	J.F. Champollion s pomoću Kamena iz Rosette dešifrira hijeroglif	Rijeka vraćena Banskoj hrvatskoj	A. Filipović uređuje Novi i stari kalendar Divaldove tiskare	
1823.	Franz Schubert sklada ciklus Lijepa mlinarica	Tituš Brezovački: Diogeneš Juraj Matija Šporer: Almanah ilirski	Adam Filipović: Život velikoga biskupa Antuna Mandića	
1824.	Aleksandar Sergijevič Gribojedov: Teško pametnome	B. Felbinger počinje širiti klasicizam i bidermajer gradnjom vijećnice u Samoboru		
1825.	F.L. Braille izradio pismo za slijepe osobe	Hrvatski sabor navijestio borbu za vraćanje Dalmacije, Istre i Vojne krajine Hrvatskoj	Martin Pustaić: Indijanski mudroznanc	
1826.	Alfred de Vigny: Antičke i moderne poeme	u Dubrovniku tiskan Gundulićev Osman	M. Lay otvara u Osijeku tvornicu ulja	
1827.	Alesandro Manzoni: Zaručnici Heinrich Heine: Knjiga pjesama Victor Hugo: Cromwell	u Zagrebu osnovano društvo Musikverein, kasnije Hrvatski glazbeni zavod Hrvatski sabor odlučio da se u školama mora učiti mađarski jezik	Marijan Jaić: Bogoljubne pjesme	

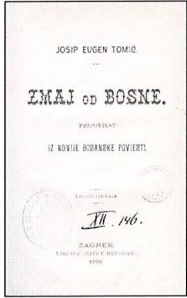
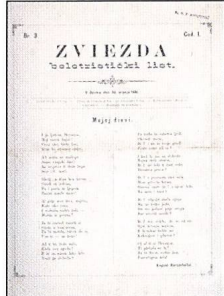
	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
1829.	završen rat između Rusije i Turske	u Zagrebu otvorena Glazbena škola	Stjepan Ilijašević: Pjesme prigodnice	
1830.	Stendhal: Crveno i crno H. Berlioz sklada Fantastičnu simfoniju	Ljudevit Gaj: Kratka osnova horvatsko-slavenskog pravopisanja	osnovano Dunavsko brodarsko društvo za plovidbu Dunavom, Savom i Dravom Marijan Jaić: Vinac bogoljubnih pismah	
1831.	Victor Hugo: Zvonar crkve Notre Dame u Parizu A. Comte: Tečaj pozitivne filozofije	Pavao Štoos: Kip Domovine vu početku leta 1831. Matija Smodek podučava hrvatski jezik	Društvo prijatelja glazbe otvorilo Glazbenu školu u Osijeku	
1832.	parlamentarna reforma u Velikoj Britaniji	Ivan Derkos: Genius patriae Janko Drašković: Disertacija iliti razgovor...	Antun Mihalić: San u vrime svečanoga uvoda prisvitloga i pripoštanoga gospodina Pavla Sučića	
1833.	Honoré de Balzac: Eugénie Grandet Aleksandar Sergejevič Puškin: Jevgenij Onjegin	Ljudevit Gaj dobija dozvolu za pokretanje književnog lista (sljedeće godine i za političke novine)	Ignjat Alojzije Brlić: Grammatik der Illyrischen Sprache	
1834.	Honoré de Balzac: Otac Goriot A. Mickiewicz: Gospodin Tadija	u Zagrebu otvorena kazališna zgrada na Markovu trgu	Adam Filipović Heldentalski: Vridna pamtjenja dragoj dičici i dobroj dar mali...	
1835.	Théophile Gautier: Gospodica Maupin Objavljen dnevnik New York Herald W.von Humboldt: O različitosti ustroja ljudskog jezika	u Zagrebu izlaze Gajeve Novine horvatske s prilog Danica horvatska, slavonska i dalmatinska; Antun Mihanović: Horvatska domovina	Ignjat Alojzije Brlić izdaje Ilirski kalendar (do 1855.)	
1836.	Nikolaj Vasiljevič Gogolj: Revizor	Gaj i suradnici hrvatsko ime zamjenjuju ilirskim (Ilirske novine, Danica ilirska)	Vjekoslav Babukić: Osnove slovnice slavjanske narječja ilirskoga	
1837.	prva svjetska gospodarska kriza Charles Dickens: Oliver Twist (1837-1838)	Ljudevit Gaj otvara u Zagrebu vlastitu tiskaru	Marijan Jaić: Ručna knjižica	
1838.	početak prvog radničkog pokreta s političkim obilježjima (čartisti) u Londonu	osnovana Ilirska čitaonica u Zagrebu D. Demeter: Dramatička pokušnja I.	Luka Olić Oriovčanin: Prečastnomu gospodinu Stipanu Ilijaševiću	
1839.	počinje razdoblje fotografije	Ivan Kukuljević Sakeinski: Juran i Sofija Antun Mažuranić: Temelji ilirskoga i latinskoga jezika kuga u Hrvatskoj	Stjepan Marjanović: Vitije i igrokazi, I.-III., Ernest Benišić: poema Čestitka Franjo Pfalz u Osijeku počinje slikati portrete bidermajerskog obilježja	

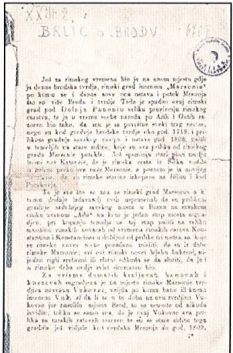
	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
1840.	Mihail Jurčević Ljermontov: Junak našeg doba	Sabor zahtijeva od cara ustanovljenje katedre za hrvatski jezik na zagrebačkoj Akademiji, no bezuspješno Stanko Vraz: Đulabije	Rudolf Fröhlich Veselić: Der kleine Illirier Juraj Tordinac: Moje pjesni, Sreća pjesnička u Osijeku osnovano Slavonsko dioničko društvo za gradnju kanala Dunav-Sava	
1841.	Edgar Allan Poe: Ubojstvo u ulici Morgue	Stanko Vraz: Glasi iz dubrave žeravinske	na crtačkoj školi u Osijeku počinje djelovati H.C. von Hötzendorf (romantičarski pejzaž)	
1842.	Nikolaj Vasiljevič Gogolj: Mrtve duše Alfred Tennyson: Pjesme Verdi piše operu Nabucco	Ljudevit Farkaš Vukotinović: Ruže i trnje Matija Mažuranić: Pogled u Bosnu u Zagrebu izlazi prvi br. časopisa Kolo osnovana Matica ilirska	Mato Topalović: Tamburaš ilirski; Odziv rodoljubnog srca, Jagoda Brlić: Čekanje	
1843.	H. Ch. Andersen: Ružno pače Kierkegaard: Ili-ili	Ivan Kukuljević Sakcinski održao prvi govor na hrvatskom jeziku u Hrvatskom saboru	u sklopu Ilirskog pokreta prva javna knjižnica u Osijeku: Narodna čitaonica Osečka	
1844.	Ilija Garašanin sastavio Načertanije, tajni plan o ekspanziji Srba A. Dumas: Tri mušketira	Dimitrija Demeter: Teuta, Dramatička pokušnja II. u Zadru prvi broj časopisa Zora dalmatinska Gundulićev Osman objavljen s Mažuranićevim 14. i 15. pjevanjem	Mijat Stojanović: Uprava za dobro i krepostno vladanje i nekoje poslovice za mladež Luka Ilić Oriovčanin: Slavonske varoške pjesme	
1845.	Edgar Allan Poe: Gavran, priče Nikolaj Vasiljevič Gogolj: Kabanica	Dopuštena uporaba ilirskog imena u književnosti Antun Nemčić: Putositnice		
1846.	George Sand: Đavolja bura	Ivan Mažuranić: Smrt Smail-age Čengića Petar Preradović: Prvenci Lisinski skladao Ljubav i zlobu	Luka Ilić Oriovčanin: Narodni slavonski običaji Vinkovčanin Josip Runjanin skladao napjev za hrvatsku himnu	
1847.	William Thackeray: Sajam taštine Emily Bronte: Orkanski visovi Charlotte Bronte: Jane Eyre Ivan Sergejevič Turge- njev: Lovčevi zapisi (1847.-52.)	Hrvatski sabor zaključio da se umjesto latinskog uvede hrvatski kao službeni jezik	Kajo Andrija Agjić: Sastav bogoslovlja dilorednog, I. i II. Luka Ilić-Oriovčanin: Lovorike	
1848.	revolucije u Francu- skoj, Austriji i drugim europskim zemljama održan prvi Sveslaven- ski kongres u Pragu	Hrvatska navijestila rat Mađarskoj J. Jelačić Banskim pismom ukida kmetstvo	nemiri u Slavoniji, ban Josip Jelačić poveo graničare u rat protiv Mađara županijska skupština održana na hrvatskom jeziku	

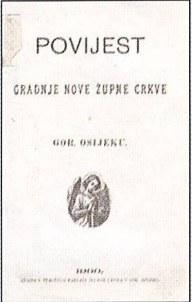
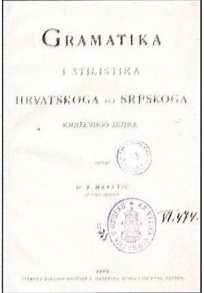
	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
1849.	P.J. Reuter osniva prvu međunarodnu agenciju za razmjenu informacija	u Zagrebu počinju izlaziti novine na njem. Südlanische Zeitung	objavljena Osnova temeljnih pravila javnog obučavanja za Hrvatsku i Slavoniju	
1850.	G. Courbet utemeljuje realizam tj. naturalizam u francuskoj umjetnosti	Bečki dogovor – slab odjek	Josip Juraj Strossmayer postao biskup	
1851.	Herman Melville: Moby Dick Kristalna palača J. Paxtona najavljuje novo poglavlje u arhitekturi (željezo, staklo)	Bachov apsolutizam germanizacija u Hrvatskoj Petar Dorčić obavještava Kukuljevića o pronalasku Bašćanske ploče Mirko Bogović: Frankopan	prvi popis stanovništva civilna Hrvatska i Slavonija imaju 868.456, a Vojna krajina 807.677 stanovnika, Stjepan Ilijašević: Pismovnik, Andrija Torkvat Brlić: Nijemština i Slavjanstvo	
1852.	Leconte de Lisle: Antičke poeme	Ante Starčević: Selski prorok proglašen Opći građanski zakonik za Hrvatsku i Slavoniju	Vladimir Nikolić piše popularnu pjesmu Na te mislim	
1853.	najveći u nizu kineskih ustanaka De Gobineau: Oglеди o nejednakosti ljudskih rasa	donesen Patent o zemljišnom rasterećenju	Rudolf Fröhlich Veselić: Rječnik ilirskog i njemačkog jezika	
1854.	Gottfried Keller: Zeoleni Heinrich E. Hanslick: O glazbeno lijepom	Antun Nemčić: Kvas bez kruha ili Tko će biti veliki sudac	Andrija Torkvat Brlić: Grammatik der Illyrischen Sprache	
1855.	Walt Whitman: Vlati trave sporazum Japana i Rusije	uređenjem položaja katoličke crkve odgoj mladeži predan u ruke svećenstvu	Janko Jurković: Pavao Čturić, Ulomci iz lomna i kršovita života...	
1856.	Britanija i Francuska počinju II. opijumski rat protiv Kine	Adolfo Veber Tkalčević: Ustroj ilirskoga jezika	u Osijeku proradila Tvornica šibica Reisnera i Fozmayera – jedna od najvećih u Europi	
1857.	Gustave Flaubert: Gospođa Bovary Charles Baudelaire: Cvjetovi zla	Eugen Kvaternik odlazi u emigraciju modernizacija pošta	Josip Freudenreich: Graničari	
1858.	građanski rat u Meksiku početak Marijanskih ukazanja u Lourdesu	utopio se Vjekoslav Karas, slikar ilirskog preporoda	Janko Jurković: Tri lipe ili grijeh neokajan, neoprostjen, i Prelja Mijat Stojanović: Slike iz domaćega života slavonskog naroda...	
1859.	Ivan Aleksandrovič Gončarov: Oblomov C.R. Darwin: O podrijetlu vrsta	Antun Mažuranić: Slovnica hrvatska kraj Bachovog apsolutizma	govor J. J. Strossmayera: Joseph Hus Georgius, Dei et Apostolicae...	

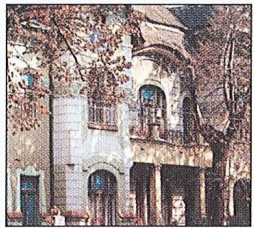
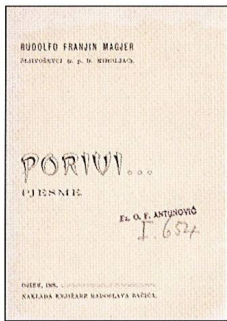

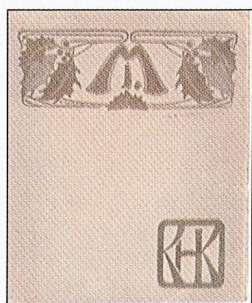
	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
1860.	Charles Dickens: Velika iščekivanja počinje razdoblje impresionizma u slikarstvu	na banskoj konferenciji donijeta odluka da se u škole uvede hrvatski jezik umjesto njemačkog Ivan Kukuljević Sakcinski: Bibliografija hrvatska, dio I., Tiskane knjige (1860.-63.) objavljen prvi broj Prozora (Obzor od '71.)	Vinkovčanin Josip Šokčević imenovan hrvatskim banom	
1861.	građanski rat u Sjevernoj Americi ujedinjenje talijanskih država u Kraljevinu Italiju	Hrvatski sabor zatražio ujedinjenje hrvatskih zemalja	Luka Botić: Bijedna Mara Strossmayerov govor u Saboru o potrebi osnivanja Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti	
1862.	Ivan Sergejevič Turgenjev: Očevi i djeca Victor Hugo: Jadnici	osnovan Stol sedmorice početak snažnijeg ind. razvoja osnovana Matica Dalmatinska	Vilim Korajac: Dvije čudne promenade Mijat Stojanović: Zmaj sedmoglavi Luka Botić: Petar Bačić Janko Jurković: Izabrana djela	
1863.	Nikolaj Gavrilovič Černiševski: Što da se radi E. Manet slika Doručak na tratinjama	Ivan Trnski: Krijesnice J. Dobrila zalaže se za upotrebu slavenskog jezika	Ilija Okrugić: Srijemska vila Miroslav Kraljević: Požeški đak, pokrenuo list Slavonac (do 1865.) u Požegi	
1864.		V. Jagić: Naš pravopis F. Rački, V. Jagić i J. Torbar pokrenuli Književnik	Ilija Okrugić: Saćurica i šubara	
1865.	Hippolyte Taine: Kritički i povijesni eseji Lav Nikolajevič Tolstoj: Rat i mir (1865.-69.)	na izborima za Hrvatski sabor pobjeđuje oporba, Mažuranić daje ostavku	Mijat Stojanović: Spisi za puk Franjo Marković: Dom i svijet Josip Eugen Tomić: Leljinke HDKD Javor	
1866.	Fjodor Mihajlovič Dostojevski: Zločin i kazna Paul Verlaine: Saturnske pjesme u Parizu izlazi prvi broj književnog časopisa Suvremeni Parnas	na prijedlog Josipa Jurja Strossmayera u Zagrebu osnovana Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti Ivan Krstitelj Tkalčić: Severilla ili slika iz progonstva kršćanah u Sisku	osnovano kazalište u Osijeku Vilim Korajac: Čestitka birokraciji k Novoj godini 1866. (prva travestija Mažuranićeva epa)	

	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
1867.	Stvaranje Austro-Ugarske Monarhije Henrik Ibsen: Peer Gynt	Vatroslav Jagić: Historija književnosti naroda hrvatskoga i srpskoga	Vilim Korajac: Lov na sjedečke, Auvergnanski senatori Mijat Stojanović: Pučke pripovijetke i pjesme	
1868.	Lautrémont: Maldororova pjevanja	Hrvatsko-ugarska nagodba	Franjo Marković: Kohan i Vlasta Vilim Korajac: Šijaci	
1869.	I. vatikanski koncil Charles Baudelaire: Spleen Pariza Alphonse Daudert: Pisma iz mog mlina	izašao prvi broj časopisa Vienac Matice hrvatske	u Osječkoj Županijskoj ulici sagrađena monumentalna sinagoga	
1870.	završeno stvaranje Njemačkoga carstva Francuska objavljuje rat Pruskoj Jules Verne: 20.000 milja pod morem	Adolfo Veber Tkalčević: Nadala Bakarka	J.J. Strossmayer: Govor na Vatikanskome saboru počela intenzivna sječa slavonskih hrastika u Kaloči počele izlaziti Bunjevačke i šokačke novine počela gradnja osječke Zemaljske bolnice	
1871.	Pariška komuna, prva tzv. diktatura proletarijata Gustavo Adolfo Bécquer: Rime	Rakovička buna i smrt Eugena Kvaternika osnovan Hrvatski pedagoško-književni zbor u Zagrebu August Šenoa: Zlatarovo zlato	Armin Pavić: Historija dubrovačke drame Franjo Ciraki: Prve pjesme Blaž Modrošić: Isusovka	
1872.	Budim i Pešta spajaju se u jedan grad Claude Monet: Impresija – zalazak sunca George Eliot: Middlemarch	u Dalmaciji hrvatski jezik izjednačen s talijanskim, ukinuta dvojezična nastava	Franjo Marković: Karlo Drački; Benko Bot Franjo Ciraki: Florentinske elegije iz Beča se vraća A. Waldinger	
1873.	savez "triju careva" (njem.-rus.-austroug.) Arthur Rimbaud: Sezona u paklu Jules Verne: Put oko svijeta u 80 dana	Rikard Jorgovanić: Mlinarska djeca započelo banovanje prvog "bana pučanina" Ivana Mažuranića (do 1880.); brojne reforme	razvojačena Vojna krajina osnovana Brodska imovna općina za gospodarenje šumama u vlasništvu bivših graničara pokrenut Glasnik Biskupija Bosanske i Sriemske	
1874.	Paul Verlaine: Romance bez riječi B. Smetana, ciklus 6 simfonija Moja domovina (najpoznatija Vltava – začinjne glazbeni impresionizam	Matica ilirska dobila ime Matica hrvatska usvojen Zakon o pučkim školama i preparandijama	Ilija Okrugić: Glasinke srčanice; Grabancijaš Hugo Badalić: Panem et circenses A. Plavšić izdao prvi br. prvih vinkovačkih novina Krajišnik	

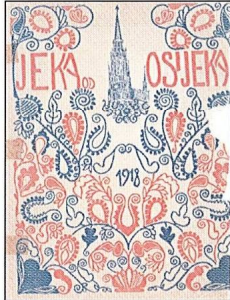
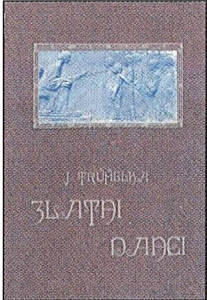
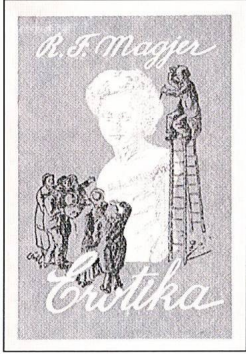
	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
1875.	mađarizacija Slovačke Georges Bizet: Carmen Lav Nikolajevič Tolstoj: Ana Karenjina (1875.-78.)	zbog ustanka u BiH u Hrvatskoj oko 100.000 izbjeglica	Vjekoslav Klaić izdaje časopis Hrvatska lipa	
1876.	Stéphane Mallarmé: Popodne jednog fauna Mark Twan: Pustolovine Toma Sawyera Aleksandar Graham Bell u SAD konstruirao telefon	Ferdo Becić: Kletva nevjere u Zagrebu izvedena Zajčeva opera Nikola Šubić Zrinjski	Hugo Badalić napisao libreto za Zajčevu operu Nikola Šubić Zrinjski Stjepan Ilijašević: Izabrane pjesme osnovano HPD «Lipa» Osijek	
1877.	u Berlinu postavljena telefonska linija – 1. u Europi Ch. S. Pierce prvi put rabi riječ pragmatizam	Ante Kovačić: Baruničina ljubav Objavljen 1. broj gl. časopisa Sv. Cecilija	Josip Kozarac: Priče djeda Nike Franjo Sedlaković darovao zbirku gradu time utemeljio Muzej Slavonije	
1878.	Austro-Ugarska okupirala Bosnu i Hercegovinu	A. Šenoa Seljačka buna, Diogenes	počela intenzivna izgradnja željezničkih pruga za prijevoz drva i drugog	
1879.	Fjodor Mihajlovič Dostojevski: Braća Karamazovi Henrik Ibsen: Nora ili Lutkina kuća	osnovano društvo umjetnosti u Zagrebu i održana prva izložba u Umjetničkom paviljonu	27. siječnja 1879. rođen Josip Kosor Josip Kozarac: Tuna Bunjavilo Josip Eugen Tomić: Zmaj od Bosne Mijat Stojanović: Šala i zbilja	
1880.	Rodin radi (nedovršenu) kompoziciju Vrata pakla Carlo Collodi: Pinocchio postimpresionizam u slikarstvu (Gauguin, Van Gogh, Cezanne) počinje simbolizam u fran. književnosti: G. Moreau, O. Redon, skupina Nobis	otvoren Muzej za umjetnost i obrt u Zagrebu razoran potres u Zagrebu A. Šenoa: Kletva Ivo Vojnović: Geranium A. Kovačić Smrt babe Čengiđkinje	Mijat Stojanović: Kratak nauk o ženidbi Robert Kauk: Zabavno-poučne pripoviedke Vjekoslav Klaić: Opis zemalja u kojih obitavaju Hrvati Josip Vitanović: Gramatika hrvatskoga jezika za škole i samouke	
1881.	Ubijen rus. car Aleksandar II. V. van Gogh slika teme iz seljačkog i radničkog života Giovanni Verga: Obitelj Malavoglia Henrik Ibsen: Sablasti	ukinuta Vojna krajina i pripojena Hrvatskoj Eugen Kumičić: Olga i Lina	Janko Ibler: Literarna pisma Mijat Stojanović: Slike iz života hrvatskog naroda, po Slavoniji i Srijemu književni tjednik Zvezda Isidor Kršnjavi: Listovi iz Slavonije (1881.-82.)	
1882.	austrijski i njemački liberali zahtijevaju personalnu uniju u Francuskoj škole odvojene od crkve	u Zagrebu izgrađena današnja Moderna galerija Ante Kovačić: Fiškal	August Harambašić: Ružmarinke Dovršena dakovačka katedrala koju je 1866. dao graditi biskup Strossmayer	

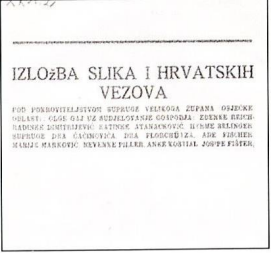
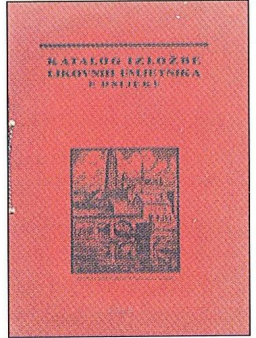
	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
1883.	Friedrich Nietzsche: Tako je govorio Zaratustra Guy de Maupassant: Lovačke pripovijetke Robert Luis Stevenson: Otok s blagom	Dragutin Khuen Hedervary postaje banom Eugen Kumičić: Začudeni svatovi	Nikola Tordinac: Narodne pjesme i pripovijetke iz Bosne August Harambašić: Slobodarke	
1884.	G.P. Seaurat osniva u Parizu Salon nezavisnih Mark Twain: Huckleberry Finn	u Zagrebu otvorena Strossmayerova galerija starih majstora Silvije Strahimir Kranjčević: Bugarkinje	August Harambašić: Sitne pjesme Ilija Okrugić: Šokica	
1885.	J. Strauss ml. se predstavio operom Barun Ciganin Emile Zola: Germinal	osnovana grupa Centrum s I. Draškovićem na čelu dovršena kazališna zgrada u Rijeci	Nikola Tordinac: Seoske bajke i bajalice Ignjat Alojzije Brlić: Uspomene na stari Brod (do 1888.)	
1886.	postavljen Kip slobode (New York)	Ksaver Šandor Gjalski: U noći; Pod starim krovovima	zakon o ustroju županija razgraničene Virovitička i Srijemska županija	
1888.	Guy de Maupassant: Pierre i Jean	novim zakonom mogu se osnivati i mađarske škole Ante Kovačić: U registraturi	Josip Eugen Tomić: Eminagina ljubav Josip Kozarac: Slavonska šuma	
1889.	Henri Bergson: Ogled o neposrednim datostima svijesti	Eugen Kumičić: Preko mora	Josip Kozarac: Mrtvi kapitali Hugo Badalić: Zlatno doba	
1890.	William Blake: Vjenčanje neba i pakla	V. Novak: Nauk o glazbenoj harmoniji	Josip Kozarac: Donna Ines	
1891.	Oscar Wilde: Slika Doriana Graya Giovanni Pascoli: Myricae u Njemačkoj izgrađen prvi električni dalekovod	Janko Leskovar: Misao na vječnost u Zagrebu postavljen spomenik Andriji Kačiću Miošiću	Josip Kozarac: Među svjetlom i tminom Josip Eugen Tomić: Udovica počela s radom vukovarska realka	
1892.	Gerhard Hauptmann: Tkalci	Vjenceslav Novak: Pod Nehajem Ivan Broz napisao Hrvatski pravopis	Hugo Badalić: Hrvatska antologija	
1894.	nastaje Faun fran. skladatelja C. Debussy George Bernard Shaw: Zanat gospode Warren E. R. Kipling: Knjiga o džungli	u realne gimnazije uveden mađarski jezik kao obavezan predmet A.G. Matoš odlazi iz Hrvatske	Josip Kozarac: Tena Jagoda Truhelka: Tugomila Nikola Andrić: U vagonu Bartol Inhof: Iz mogega sela	
1895.	utemeljen Venecijanski bienalle braća A. i L. Lumičre u Parizu priređuju prvu javnu projekciju pokretnih slika E. Munch slika Vrisak Antonio Fogazzaro: Mali starinski svijet	otvoreno hrvatsko narodno kazalište u Zagrebu spaljivanje mađarske zastave prvi broj pedagoškog časopisa Napredak Ivo Vojnović: Ekvinocij	Josip Kozarac: Mira Kodoličeva	

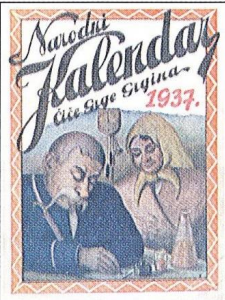
	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
1897. - 1918.			Josip Lovretić: Otok	
1897.	održan Prvi cionistički kongres u Baselu	pod vodstvom V. Bukovca mladi naraštaj umjetnika istupa iz Društva umjetnika, osnova Društvo hrvatskih umjetnika te '98. priređuju Hrvatski salon	Vladoje Schmidt, Milivoj Dežman i Dušan Plavšić pokreću časopis Mladost Viktor von Reisner: Mein Herrenrecht (Gospodarevo prvenstvo) Milan Šarić: Hrvatska književnost. Hrvatska misao Vladoje Schmidt Jugović: Uvenulo lišće	
1898.	George Herbert Wells: Rat svjetova Joseph Conrad: Srce tame	Janko Leskovar: Sjene ljubavi Higin Dragošić: Crna kraljica objavljen 1. broj Mladosti (u Beču, tiskan u Zagrebu) Ivo Pilar: Secesija – manifestna studija	Ferdo Juzbašić: Spomenici Bartol Inhof: Seoska secesija Vladimir Jelovšek Teharski: Simfonije u Osijeku dovršena neogotička župna crkva sv. Petra i Pavla (građena od '94.) počinje simboličko-secesijska faza u djelima Bele Čikoša Sesije	
1899.	u Den Haagu održana 1. konferencija o obustavi utrke u naoružanju Lav Nikolajevič Tolstoj: Uskrsnuće Anton Pavlovič Čehov: Dama s psetancem	Vjenceslav Novak: Posljednji Stipančići Ante Tresić Pavičić: Katarina Zrinska Đuro Arnold: Izabrane pjesme Dragutin Gorjanović Kramberger otkrio ostatke pračovjeka na Hušnjakovu kod Krapine	Josip Kozarac: Oprava Antun Gustav Matoš: Iverje Jagoda Truhelka: Vojača Tomo Maretić: Gramatika i stilistika hrvatskoga ili srpskoga književnog jezika Vjekoslav Klaić: Povijest Hrvata (u pet knjiga)	
1900.	Ferdinand von Zeppelin konstruirao prvi upravljivi zračni brod s metalnim kosturom Sigmund Freud: Tumačenje snova Anton Pavlovič Čehov: Tri sestre	Milan Begović: Knjiga Boccadoro Vladimir Nazor: Slavenske legende Antun Radić počeo izdavati list Dom osnovano Društvo hrvatskih književnika u Zagrebu	Antun Gustav Matoš: Novo iverje u Vinkovcima osnovano Hrvatsko pjevačko i glazbeno društvo «Relković» Strossmayer posvetio župnu crkvu sv. Petra i Pavla u Osijeku	
1901.	dodijeljene prve Nobelove nagrade Thomas Mann: Buddenbrookovi	Milivoj Dežman Ivanov: Kneginja Jelena Vladimir Treščec Borotha: U malome svijetu	Josip Kozarac: San savjetnika Orlića Srđan Tucić: Bura	
1902.	Francuz Georges Meiles snimio filmsku fantaziju Putovanje na Mjesec Benedetto Croce: Estetika Gabrielle D'Annunzio: Francesca da Rimini: Reiner Maria Rilke: Knjiga slika	Eugen Kumičić: Kraljica Lepa Ivo Vojnović: Lapadski soneti Silvije Strahimir Kranjčević: Trzaji	Ivana Brlić Mažuranić: Valjani i nevaljani Živko Bertić: Ženski udesi; Zgode i nezgode jedne deputacije Franjo Matković: Razvoj i sustav općene estetike Nikola Andrić: Iz ratničke književnosti hrvatske Milan Šarić: Studij slavenskih naroda Srđan Tucić: Povratak	

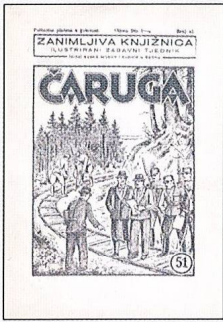

	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
1903.	braća Lumičre izradila prve fotografije u bojama Anton Pavlovič Čehov: Višnjik	prestanak banovanja Khuena Hedervaryja Ivo Vojnović: Dubrovačka trilogija	Franjo Ciraki: Bilješke Franjo Sudarević: Svadbene replike Ante Benešić: Diogenes	
1904.	Luigi Pirandello: Pokojni Matija Pascal	osnovana Hrvatska pučka seljačka stranka A. i S. Radića	gradnja niza secesijskih kuća s predvrtovima u današnjoj Kapucinskoj ulici u Osijeku	
1905.	gradansko demokratska revolucija u Rusiji u Njemačkoj osnovana ekspresionistička skupina Die Brücke Milton Manaki u Makedoniji počeo prva filmska snimanja na Balkanu Rubén Darío: Pjesme života i nadanja	prihvaćena Riječka rezolucija – početak politike novog kursa nastaje Meštrovićevo simboličko djelo Zdenac života (danas pred HNK u Zagrebu)	Rudolfo Franjin Magjer: Porivi Antun Gustav Matoš: Oglеди Isidor Kršnjavi: Pogled na razvoj hrvatske umjetnosti u moje doba Joza Ivakić: Iz našeg sokaka Josip Kosor: Crni glasovi, Optužba	
1906.	Maksim Gorki: Mati Hugo von Hoffmanstahl: Jednočinke	Vjenceslav Novak: Tito Dorčić Milan Begović: Venus victrix	Josip Kosor: Rasap Ivan Kozarac: Slavonska krv	
1907.	Japan okupirao Koreju Pablo Picasso naslikao Gospođice iz Avignona, prvu kubističku sliku	J. Račić, V. Becić, M. kraljević i O. Herman stvaraju temelje modernog slikarstva – hrvatska škola na akademiji u Münchenu Vladimir Vidrić: Pjesme	osnovano HNK u Osijeku kao druga stalna scena Rudolfo Franjin Magjer: Sa sijela i prela Pregled suvremene hrvatske omladinske književnosti	
1908.	Henry Ford uveo proizvodnju automobila na tekućoj vrpci Maurice Maeterlinck: Plava ptica	osnovano Hrvatsko umjetničko društvo Medulić	Antun Gustav Matoš: Vidici i putovi Ante Miroljub Evetović: Sretni i nujni časi	
1909.	osnovan Tel Aviv, prvi potpuno židovski grad u Palestini Filipo Tommaso Marinetti: Manifest futurizma	Milutin Cihlar Nehajev: Bijeg Dinko Šimunović: Mrkodol Milan Ogrizović: Hasanaginica A. Baranyai gradi vilu – prototip secesijskih realizacija	Tomo Maretić: Naša narodna epika Antun Gustav Matoš: Umorne priče R.F. Magjer osnovao Klub hrvatskih književnika i umjetnika u Osijeku	
1910.	Francuz Le Corbusier projektirao prve kuće u obliku kocke, građene uz upotrebu betona Oskar Kokoschka: Ubojica nada žena	u Zagrebu osnovano Hrvatsko novinarsko društvo Janko Polić Kamov: Mamino srce	Tomo Maretić: Jezik slavonskih pisaca Vladimir Lunaček: Četiri aktovke Antun Gustav Matoš: Naši ljudi i krajevi almanah Mi	

	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
1911.	Norvežanin Amundsen prvi stigao na Južni pol osnovana umj. skupina Der Blaue Reiter (V. Kandinski, F. Marc, A. Macke, P. Klee i dr.) – nastaju prve apstraktne slike	Josip Halla među prvim snima dokumentarne filmove (o Plitvicama i sinjskoj alci)	Ivan Kozarac: Đuka Begović; Izabrane pripovijetke Nikola Andrić: Branič jezika hrvatskoga	
1912.	potonuo preookeanski brod Titanic počeo Prvi balkanski rat manifest ruskog futurizma Čuška društvenom ukusu Thomas Mann: Smrt u Veneciji u Velikoj Britaniji uvedena filmska cenzura	Vladimir Nazor: Hrvatski kraljevi Marija Jurić Zagorka: Grička vještica Fran Galović: Pred smrt M. Kraljević slika Autoportret s lulom i Luksemburški park	Josip Kosor: Požar strasti Joza Ivakić: Selo i varoš Dragutin Prohaska: Ilirizam u Osijeku Vladimir Lunaček: Ilirci V. Aksmanović gradi secesijsku zgradu osječkog kina Urania Josip Kosor: Žena	
1913.	otvoren Panamski kanal Sigmund Freud: Totem i tabu Guillaume Apollinaire: Alkohol Marcel Proust: U potrazi za izgubljenim vremenom (1913.-28.)	Branko Vodnik: Povijest hrvatske književnosti I.	Ivana Brlić Mažuranić: Čudnovate zgone i nezgone šegrta Hlapića Stjepan Ivšić: Današnji posavski govor nastaje klavirski koncert Dore Pejačević	
1914.	sarajevski atentat, početak I. svjetskog rata Georg Kaiser: Građani Calaisa James Joyce: Dablinci prvi nastup Ch. Chaplina	Miroslav Krleža: Legenda; Maskerata Hrvati sudjeluju u I. svj. ratu na istoku i talijanskoj bojišnici Antologija Hrvatska mlada lirika (F. Galović, V. Čerina, N. Polić, I. Andrić, T. Ujević)	Joza Ivakić: Knjiga od žena i ljubavi esej Selo u hrvatskoj književnosti Josip Kosor: Pomirenje	
1915.	F. Kafka: Preobražaj V.V. Majakovski: Oblak u hlačama D.W. Griffth snimio Radanje jedne nacije	Vladimir Nazor Intima; Medvjed Brundo Miroslav Krleža: Kraljevo	Joza Ivakić: Pouzdani sastanak Iso Velikanović: Srijemske priče	
1916.	u Beču umro car Franjo Josip Albert Einstein objavio Temelje opće teorije relativnosti James Joyce: Portret umjetnika u mladosti George Bernard Shaw: Pygmalion u Zürichu utemeljen dadaistički pokret na čelu s Tristanom Tzarom	Vladimir Nazor: Stoimena Ulderiko Donadini pokreće časopis Kokot pokrenut i prvi filmski časopis Kino	Ivana Brlić Mažuranić: Priče iz davnine Dragutin Prohaska: Naraštaji najnovije hrvatske književnosti	
1917.	Oktobarska revolucija u Rusiji Rođen John Lee Hooker britanski parlament izjednačio prava žena i muškaraca Ernst Toller: Preobražaj Ezra Pound: Cantos Paul Valéry: Mlada Parka	Dragutin Domjanić: Kipci i popevke Miroslav Krleža: Pan; Tri simfonije; Kristof Kolumbo Antun Branko Šimić pokrenuo časopis Vijavica ekspresionizam u slikarstvu /Lj. Babić, M. Tartaglie, Z. Šulentić/	Rudolfo Franjin Magjer: Moj put Ivan Messner: Novovjekni dječak u Vinkovcima osnovano Diletantsko kazalište	

	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
1918.	završetak I. svj. Rata, raspad Austro-Ugarske iz Amerike uvezen JAZZ u Europu Guillaume Apollinaire: Kaligrami Aleksandar Aleksandrović Blok: Dvanaestorica	Hrvatska izlazi iz Austro-Ugarske i ulazi u sastav Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca Ivo Andrić: Ex Ponto Miroslav Krleža: Michelangelo Buonarrotti	Joza Ivakić: Kapelan Jagoda Truhelka: Zlatni danci Josip Aurel Crpić: Rusvaj Rudolfo Franjin Magjer: Erotika pokrenuta Jeka od Osijeka	
1919.	osnovana Liga naroda od španjolske groznice umrlo 20 milijuna ljudi njem. dadaist K. Schwitters izrađuje prvi Merzbilden – kolaž od otpadaka	Gustav Krklec: Lirika u Zagrebu Miroslav Krleža i August Cesarec pokrenuli časopis Plamen	Joza Ivakić: Inoče Josip Aurel Crpić: Babina kob	
1920.	Sergej Aleksandrovič Jesenjin: Ispovijest mangupa Marina Ivanovna Cvetajeva: Psiheja Karel Čapek: R.U.R. Paul Valéry: Groblje pokraj mora	Tim Ujević: Lelek sebra Antun Branko Šimić: Preobraženja osnovana Zagrebačka filharmonija	Josip Kosor: Nepobjediva lađa Miroslav Feldman: Iza sunca Jagoda Brlić: Pjesme počeo izlaziti dnevnik Hrvatski list	
1920. - 1940.	procvat nadrealizma		Bratoljub Šram: Štipanja i milovanja	
1921.	Luigi Pirandello: Šest lica traži autora Rudolph Valentino postao filmska zvijezda	Milan Begović: Dunja u kovčegu Gustav Krklec: Srebrna cesta Ulderiko Donadini: Gogoljeva smrt	Dragutin Prohaska: Pregled savremene hrvatsko-srpske književnosti osnovana Glazbena škola u Osijeku	
1922.	stvaranje SSSR-a; Fašisti dolaze na vlast u Italiji James Joyce: Uliks Thomas Stearns Eliot: Pusta zemlja John Galsworthy: Saga o Forsyteima Roger Martin du Gard: Thibaultovi (do 1940.)	Miroslav Krleža: Hrvatski bog Mars Milan Begović: Svadbeni let Branko Gavella postaje ravnatelj HNK Zagreb	Ante Kovač: Milovanje u pjesmi i prozi Julije Benešić: Istrgnuti listovi; Razgovori	

	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
1923.	Jaroslav Hašek: Doživljaji dobrog vojaka Švejka Rainer Maria Rilke: Devinske elegije	Miroslav Krleža: Vučjak Nikola Polić: Pozableno cvjetje 1. broj Krležina časopisa Književna republika	Slavko Janković u Vinkovcima pokrenuo list Cibalis (izlazio i 1924.) u Osijeku izlaže Vladimir Filakovac	
1924.	Edwin Morgan Forster: Put u Indiju A. Breton: Prvi nadrealistički manifest	V. Nazor: Priče iz djetinjstva Tito Strozzi: Ecce homo! Krleža objavio knj.-pol. esej Deset krvavih godina	Joza Ivakić: Majstorica Ruža Josip Aurel Crepić: Batalija Iso Velikanović: Žena i vrag i druge priče	
1925.	F. Kafka: Proces V. Wolf: Gospoda Dalloway T. Dreiser: Američka tragedija J. Dos Passos: Prijelaz na Manhattan C. Chaplin snimio Potjeru za zlatom, a Ejzenštejn Oklopnjaču Potemkin	uhićen Stjepan Radić August Cesarec: Careva kraljevina Fran Galović: Z mojih bregov	Josip Kosor: Miris zemlje i mora u Osijeku osnovana škola za likovno-umjetničko obrazovanje	
1926.	Ernest Hemingway: I sunce se opet rada snimljen General B. Keaton Metropolis F. Langa Bartok sklada najzreliji ciklus opusa	Tin Ujević: Kolajna Milan Begović: Pustolov pred vratima Nikola Šop: Pjesme siromašnog sina Đuro Sudeta: Kućice u dolu	Jagoda Truhelka: Božja ovčica	
1927.	Amerikanac Lindberg avionom preletio Atlantik proizveden prvi zvučni film Herman Hesse: Stepski vuk Martin Heidegger: Bitak i vrijeme	Andrija Štampar osniva Školu narodnog zdravlja pokrenuta Revija za filozofiju i psihologiju	Miroslav Feldman: Arhipelag snova Josip Kosor: Atlantikom i Pacifikom	
1928.	snimljen Andaluzijski pas (L. Buñuel i S. Dali) Walt Disney stvorio lik Mickeyja Mousea Britanac Alexander Fleming otkrio penicilin Aldous Huxley: Kontrapunkt Federico Garcia Lorca: Ciganski romancero	Puniša Račić izvršio atentat na prvake Hrvatske seljačke stranke u beogradskoj Skupštini i smrtno ranio Stjepana Radića Miroslav Krleža: Gospoda Glembajevi August Cesarec: Zlatni mladić i njegove žrtve	izgrađena osječka Gradska štedionica u duhu moderne arhitekture (danas Slavenska banka)	
1929.	slom njujorške burze i početak svjetske gospodarske krize (do 1933.) u SAD i Njemačkoj neovisno konstruiran TV prijemnik William Faulkner: Krik i bijes Alfred Döblin: Berlin Alexanderplatz Erich Maria Remarque: Na zapadu ništa novo	Okroirani ustav kralja Aleksandra i proglašenje Kraljevine Jugoslavije u Zagrebu osnovana grupa Zemlja (lijevo orijentiranih slikara, kipara, arhitekata) te Grupa trojice Drago Gervais: Čakavski stihovi Đuro Sudeta: Sutoni	Josip Bogner: Od ekspresionizma do nadrealizma Mirko Jirsak: Pjesme Joza Ivakić režirao film Birtija Hugo Krieshaber: Sa stranih njiva, rukovjet cvijeća, trnja i zrnja	

	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
1930.	BBC emitirao prvu TV dramsku emisiju u SAD počela proizvodnja umjetne gume njem. glumica Marlen Dietrich stječe status filmske zvijezde u Plavom anđelu	Milan Begović: Amerikanska jahta u splitskoj luci Đuro Sudeta: Mor Drago Ibler gradi kuću Wellich – začetak estetike funkcionalizma	Josip Bogner: Hrvatska moderna: Subjektivizam u hrvatskoj književnosti Ilija Abjanić dovršio Ljekarnički rječnik hrvatskoga govora s dodatkom Erotica croatica film Grješnice (J. Ivakić)	
1931.	Poljak R. Ingarden objavljuje Književnu umjetninu otvorena zgrada Empire State Bulding, 381 m proizveden prvi raketni avion	donesen Oktroirani ustav Milan Begović: Bez trećega Lirika šestorice (O. Delorko, I. Frol, V. Kovačić, B. Perović, D. Tadijanović)	Dobriša Cesarić: Lirika Slavko Batušić: Kroz zapadne zemlje i gradove; Čuda i čarolije Joza Ivakić: Vrzino kolo Dragutin Tadijanović: Lirika Marijan Matijašević: Aljmaš	
1932.	William Faulkner: Svjetlost u kolovozu K. Jaspers: Filozofija rođen Johnny Cash	Tin Ujević: Auto na korzu Miroslav Krleža: Povratak Filipa Latinovicza	Vladislav Kušan: Lišće Slavko Batušić: Na dragom tragu Slavko S. Diklić: Tamo amo po Osijeku	
1933.	Adolf Hitler dolazi na vlast u Njemačkoj Federico Garcia Lorca: Krvava svadba Salvatore Quasimodo: Miris eukaliptusa i drugi stihovi snimljen film Prohujalo s vihorom (Fleming)	Tin Ujević: Ojadena zvono Slavko Kolar: Ili jesmo – ili nismo Miroslav Krleža: Predgovor Podravske motivima Krste Hegedušića antologija Hrvatska moderna lirika	Dragutin Tadijanović: Sunce nad oranicama Mirko Jirsak: Lice za oknom	
1934.	Nikolaj Ostrovski: Kako se kalio čelik	u Marseillesu ubijen kralj Aleksandar Nikola Šop: Isus i moja sjena	Miroslav Feldman: Profesor Žic Mladen Barbarić: Fragmenti	
1935.	Tomas Stearns Eliot: Ubojstvo u katedrali afirmacija jazz glazbe i doba swinga u SAD-u	petomajski izbori i priznanje hrvatskog pitanja V. Nikolić: Proljetna svitanja; A. Bonifačić: Krv majke zemlje; L. Perković: Novele pokolj Hrvata (sibinjske, vrbjansko-rušičke i senjske žrtve do '37.)	Josip Berković pokrenuo u Slavonskom Brodu časopis Suvremeni pogledi	
1936.	frankisti ubijaju E.G. Loreu tal. kipar Marino Marini razvija prepoznatljiv stil na temu konja i konjanika na Olimpijskim igrama u Berlinu upaljen prvi put Olimpijski plamen	Slavko Kolar: Mi smo za pravicu Miroslav Krleža: Balade Petrice Kerempuha Ivan Goran Kovačić: Dani gnjeva	Dragutin Tadijanović: Pepeo srca Slavko Batušić: Argonauti Ivo Balentović: Život za opanke pokrenut Narodni kalendar Čiča Grge Grgina Marijan Matijašević: I licu gnjevnom	

	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
1937.	u Münchenu otvorena izložba Izopačena umjetnost kao pokušaj diskreditacije suvremene umjetničke tvorevine Carl Orff skladao djelo Carmina burana	Ivo Kozarčanin: Sam čovjek	Dragutin Tadijanović: Dani djetinjstva Vladislav Kušan: Ispovijesti	
1938.	Jean-Paul Sartre: Mučnina Nathalie Sarraute: Tropizmi radio-emisija Orsona Wellesa Rat svijetova izazvala masovnu paniku u SAD-u	Mile Budak: Direktor Križanić, rodoljub i dobrotvor; Ognjište Tin Ujević: Skalpel kaosa; Ljudi za vratima gostionice Vjekoslav Majer: Dnevnik Očenašeka Antun Barac: Hrvatska književna kritika Miroslav Krleža: Na rubu pameti	Vladimir Kovačić: Otrovano proljeće Slavko Batušić: 23 pjesme Dobriša Cesarić: Spasena svjetla Nikola Andrić s Isom Velikanovićem: Šta je šta (prvi slikovni rječnik) Franjo Babić Bartolov: Čaruga	
1939.	početak II. svj. rata napadom Njemačke na Poljsku njemačko-sovjetski sporazum o nenapadanju John Steinbeck: Plodovi gnjeva Bertolt Brecht: Majka Courage i njezina djeca	sporazum Cvetković-Maček i stvaranje Banovine Hrvatske Ranko Marinković: Albatros Krleža pokrenuo književni mjesečnik Pečat (do 1940.)	Josip Andrić: Srijemske elegije Miroslav Feldman: U pozadini	
1940.	Njemačka, Italija i Japan potpisali Trojni pakt Ch. Chaplin progovara u završnoj sceni Velikog diktatora teorija Velikog praska	Milan Begović: Giga Barićeva Jure Kaštelan: Crveni konj Vjekoslav Kaleb: Na kamenju	Mara Švel-Gamiršek: Šuma i Šokci	
1941.	napad Njemačke na SSSR i Japana na SAD Atlantska povelja za borbu protiv nacizma O. Welles snimio Gradanina Kanea, a J. Huston Malteškog sokola E. Fromm: Bijeg od slobode	kapitulacija Kraljevine Jugoslavije; u Zagrebu osnovana Nezavisna Država Hrvatska početak antifašističkog otpora u Hrvatskoj i Jugoslaviji i partizanski rat Mile Budak: Ratno roblje Frano Alfirević: More i daleki gradovi	Vladislav Kušan: Art et artefaks	
1942.	Nijemci poraženi kod Staljingrada Albert Camus: Stranac snimljena Casablanca M. Curtiza P. Modrian u SAD slika posljednja remek-djela	Gustav Krklec: Darovi za bezimenu Vjekoslav Kaleb: Izvan stvari Slavko Kolar: Svoga tela gospodar; Breza	Dobriša Cesarić: Izabrani stihovi Dragutin Tadijanović: Tuga zemlje Mara Švel-Gamiršek: Portreti nepoznatih žena; Hrast Vladislav Kušan: Začarane tmine Ivo Balentović: Polomljene grane	
1943.	Jean Anouilh: Antigona Antoine de Saint-Exupéry: Mali princ H. Hesse: Igra staklenim perlama L. Hjelmslev: Prolegomena teoriji jezika	Vinko Nikolić: Oslobođeni žali M. Detoni tiska mapu grafika Plodovi uzbuđenja i Mapa U	Boro Pavlović: Dobro jutro; Na blagoslovljenom vjetru Julije Benešić: Kritike i članci Vanja Radauš radi mapu linoreza Mi pamtimo	

	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
1944.	u SAD izradeno prvo elektronsko računalo Jean-Paul Sartre: Iza zatvorenih vrata Jorge Luis Borges: Izmišljaji	Ivan Goran Kovačić: Jama Slavko Ježić: Hrvatska književnost od početka do danas O. Miletić režirao i snimio prvi hrvatski zvučni film Lisinski	Franjo Jelašić: Antologija sriemskih pisaca pokrenut Hrvatski Sjever Josip Mirković: Kroz naše selo Josip Puztay: Pjesme o daljinama Boro Pavlović: Groteske	
1945.	kapitulacija Njemačke i Japana konferencija na Jalti osnovani Ujedinjeni narodi velike političke promjene uzrokuju masovna preseljenja stanovništva, čak 30.000.000 Europljana Hermann Broch: Vergilijeva smrt	završetak rata, križni put i bleiburški masakr Hrvatska postaje dio Federativne Narodne Republike Jugoslavije komunistička vladavina u Zagrebu pokrenut časopis Republika Mihovil Kombol: Povijest hrvatske književnosti do narodnog preporoda	Boro Pavlović: Poezija; Sitne pjesme Tomo Matić: Prosvjetni i književni rad u Slavoniji prije Preporoda otisnut prvi broj dnevnika Glas Slavonije	
1946.	nürnberški proces nad njemačkim ratnim zločincima Jaques Prevert: Riječi održan 1. filmski festival u Cannesu	kardinal Alojzije Stepinac osuđen na 16 godina zatvora i prisilnog rada Petar Šegedin: Djeca božja	Muzej Slavonije preseljen u zgradu gradskog magistrata u Tvrdi gdje se i danas nalazi	
1947.	Albert Camus: Kuga Raymond Queneau: Stilske vježbe Thomas Mann: Doktor Faustus Alberto Moravia: Rimljanka	Vesna Parun: Zore i vihori Petar Šegedin: Osamljenici Vinko Nikolić: Izgubljena domovina; Oskvrnuto proljeće	u Osijek se vraća i na glazbenom polju aktivno djeluje Lav Mirski	
1948.	Norman Mailer: Goli i mrtvi George Orwell: 1984.	rezolucija Informbiroa i prestanak jugoslavenskih odnosa sa SSSR-om	Grigor Vitez: San boraca u zoru	
1949.	u Europi stvoren Sjevernoatlantski savez (NATO) Arthur Miller: Smrt trgovačkog putnika George Orwell: Životinjska farma snimljen Treći čovjek (C.Reed)	u Zagrebu osnovana Akademija primijenjenih umjetnosti Vinko Nikolić: Molitva za Hrvatsku	Julije Benešić: Hrvatsko-poljski rječnik Ivanka Vujčić-Laszowski: Vranjara	
1950.	Eugene Ionesco: Čelava pjevačica Pablo Neruda: Sveopći spjev pojava minimalističke umjetnosti u slikarstvu i kiparstvu	uvodjenje samoupravljanja u SFRJ u Zagrebu osnovana Akademija za kazališnu umjetnost Jure Kaštelan: Pijetao na krovu	Grigor Vitez: Pjesme Đuro Šnajder: Znoj za čelik	
1951.	Marguerite Yourcenar: Hadrijanovi memoari Jerome D. Salinger: Lovac u raži Eugene Ionesco: Instrukcija snimljeni Kazanov Tramvaj zvan čežnja (s M. Brandom), Kurosawin Rašomon	izložba Pola vijeka jug. slikarstva u Modernoj galeriji u Buenos Airesu pokrenuta Hrvatska revija Viktor Vida: Svemir osobe Josip Stošić: Đerdan ekraniziran Kolarov Svoga tela gospodar	Vladimir Rem: Lirske minijature (prva autorska zbirka pjesama tiskana na slavonskom tlu) Dobriša Cesarić: Pjesme Adolf Bratoljub Klaić: Rječnik stranih riječi, izrazi i kratica	

	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
1952.	Ernest Hemingway: Starac i more Italo Calvino: Naši preci F. Zinnemann snimio Točno u podne	Mirko Božić: Kurlani, gornji i donji u Zagrebu izašao časopis Krugovi (do 1958.) osnovana izdavačka djelatnost u jedinicama HAZU	Vladimir Kovačić: Ceste i jablani balet HNK Osijek časopis Glas mladih	
1953.	S. Beckett: U očekivanju Godota Ronald Barthes Nultim stupnjem pisanja daje osnove strukturalizma zapažena pojava F. Fellinija Dangubama	osnovano zagrebačko dramsko kazalište (Gavella) Ranko Marinković: Ruke Drvodelićev Hrvatsko-engljeski rječnik	Stjepan Pavičić: Podrijetlo hrvatskih i srpskih naselja i govora u Slavoniji Mirko Jirsak: Sa ruba ravnice	
1954.	Allain Robbe-Grillet: Ljubomora Kingsley Amis: Sretni Jim Michel Butor: Milanski prolaz Françoise Sagan: Dobar dan tugo	Vjekoslav Kaleb: Divota prašine Slavko Mihalić: Komorna muzika Antun Barac: Hrvatska književnost od Preporoda do stvaranja Jugoslavije (I. knjiga)	Boro Pavlović: Konj i kola; Novina pokrenut časopis Slavonija danas	
1955.	sklopljen Varšavski pakt Vladimir Nabokov: Lolita Tennessee Williams: Mačka na vrućem limenom krovu	Slobodan Novak: Izgubljeni zavičaj Vesna Parun: Crna maslina Josip Pupačić: Kiše pjevaju na jablanima 12. 11. umire Tin Ujević	Zlatko Tomičić: Vode pod ledom; Četvrtoga ne razumijem Miroslav Mader: Raskršće vjetra; Mislim na sunce časopis Mi	
1956.	Eugene O'Neill: Dugo putovanje u noć John Osborne: Osvrni se gnjevno snimljeni Tragači (J. Ford), Sedmi pečat (I. Bergman)	osnovan Studio za crtani film iz kojeg će izrasti Zagrebačka škola crtanog filma Ivan Slamnig: Aleja poslije svečanosti Viktor Vida: Sužanj vremena Ranko Marinković: Glorija	Dragutin Tadijanović: Blagdan žetve Đuro Šnajder: Bijele zjene Ivo Balentović: Balkanske priče	
1957.	SSSR lansirao prvi Zemljin umjetni satelit Sputnik 1 Jack Kerouac: Na cesti	Vladan Desnica: Proljeća Ivana Galeba Ivan Raos: Vječno nasmijano nebo u Zagrebu pokrenut časopis Umjetnost riječi	Miroslav Mader: Utaman	
1958.	Harold Pinter: Rodendansko slavlje Marguerite Duras: Moderato cantabile procvat pop-arta (A. Warhol, J. Jolus i dr.) Vrtoglavica A. Hitchcocka	Josip Pupačić: Cvijet izvan sebe Boro Pavlović: projekt-izložba Enciklopedija poetika	Ivanka Vujčić-Laszowski: Čahure Slavko Batušić: Laterna magica; Pejzaži i vedute	
1959.	Allain Robbe-Grillet: U labirintu Ben Hur (W. Wyler), Rio Bravo (H. Hawks), Neki to vole vruće (B. Wilder) počeo izlaziti strip Asterix	osnovana grupa likovnih umjetnika Gorgona (J. Vaništa, J. Knifer, Đ. Seder i dr.) snimljen Vlak bez voznog reda (V. Bulajić)	Trojica iz Gradišta Hinko Zlomislić: Suhi zdenac	

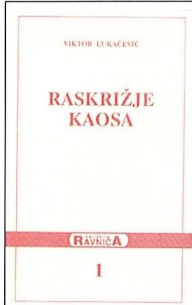
	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
1960.	Claude Simon: Flandrijska cesta utemeljeni The Rolling Stones A. Martinet: Osnove opće lingvistike Do posljednjeg daha (J.L. Godard)	u Hrvatskoj aktualno jezično pitanje izlaskom tzv. Novosadskog pravopisa kojim se ne razgraničuju hrvatski i srpski jezik Dubravko Horvatić: Groznica	Zlatko Tomičić: Budni faun Zvonko Stahl: Za jedno dovidjenja Grigor Vitez: Kao lišće i travanj u Vinkovcima izašao prvi br. Godišnjaka Pododbora MH	
1961.	Jurij Gagarin prvi čovjek u svemiru Joseph Heller: Kvaka 22 Ivo Andrić dobio Nobelovu nagradu za književnost	Danijel Dragojević: Kornjača i drugi predjeli Slavko Mihalić: Godišnja doba u Zagrebu izašao časopis Razlog (do 1968.)	Miroslav Mader: U čovjeku Dionizije Švigelj: Uvijek naoči u Osijeku počeo izlaziti časopis Revija	
1962.	kubanska raketna kriza Aleksandar Isajević Solženjicin: Jedan dan Ivana Denisoviča u orbiti satelit Telstar I. snimljen Lawrence od Arabije (D. Lean)	D. Vukotić dobio Oscara za Surogat (1961.) Lucijan Kordić: Grob u katedrali u Zagrebu počeo izlaziti časopis Forum	Dubravko Jelčić: Poraz pobjednika	
1963.	u Dallasu ubijen američki predsjednik J.F. Kennedy Mario Vargas Llosa: Grad i psi R. Jacobson: Ogleđi o općoj lingvistici snimljen Osam i pol (F. Fellini)	novi ustav i naziv države: Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija te Socijalistička Republika Hrvatska Ivan Slamnig: Naronska siesta	u Osijek doseljavaju slikari Predrag Goll, Vladimir Džanko	
1964.	Slawomir Mrożek: Tango Saul Bellow: Herzog R. Barthes: Osnove semiologije	Petar Šegedin: Orfej u maloj bašti Miroslav Krleža: Banket u Blitvi (III. knjiga)	Valentin Benošić: Sanatorij Zlatko Tomičić: Balada uspravnog čovjeka Vladimir Rem: Umor krvi	
1965.	rat u Vijetnamu (do 1973.) Bohumil Hrabal: Strogo kontrolirani vlakovi S. Plath: Ariel (objavljena posthumno) snimljen Dr. Givago (D. Lean)	Antun Šoljan: Kratki izlat Mak Dizdar: Kameni spavač	Miroslav Mader: Lenije, zelene lenije Dragutin Tadijanović: Prsten Julije Benešić: Fili, kanconijer ili pjesmarica Josip Matešić: Odostražnik (prvi odostražni rječnik u Hrvata) Franjo Tanocki: Rječnik rodbinskih naziva	
1966.	Mihail A. Bulgakov: Majstor i Margarita snimljeni Andrej Rubljov (A.A. Tarkovski), Dobar, loš, zao (S. Leone), Strogo kontrolirani vlakovi (J. Menzel)	Antun Šoljan: Deset kratkih priča za moju generaciju Ranko Marinković: Kiklop u Zagrebu počeo izlaziti tromjesečnik Encyclopedia moderna (do 1977.)	Ivanka Vujčić Laszowski: Sjene Valentin Benošić: Ponoćne ruže simpozij Doprinos Slavonije hrvatskoj književnosti panorama Mi ovdje	
1967.	Gabriel Garcia Marquez: Sto godina samoće J. Derrida: O gramatologiji Bonnie i Clyde (A. Penn)	Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika M. Krleža: Zastave snimljena Breza (A. Babaja)	prvi Đakovački vezovi Matko Peić: Skitnje Valentin Benošić: Odavde do smrti Ivan Baranjek: Lice ljubavi Slavko Janković: Šokačke pismice, I.	

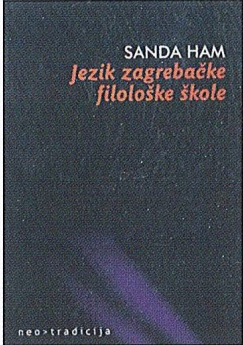
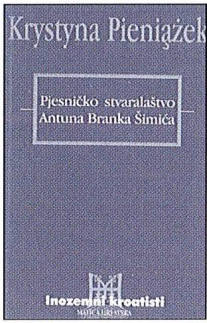
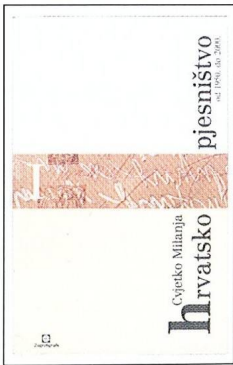
	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
1968.	2001: Odiseja u svemiru (S. Kubrick) studentski nemiri u Europi "Praško proljeće" ubijen Marhin Luther King John Updike: Parovi	objavljen cjelovit tekst Biblije u izdanju KS prvi broj Kritike Slobodan Novak: Mirisi, zlato i tamjan snimljen Imam dvije mame i dva tate (K. Golik)	Zlatko Tomičić: Bogumilsko groblje; Zir Matko Peić: Lirika Milivoj Polić: Prostor šutnje Ivan Berislav Grigić: Intimna provincija	
1969.	prvi ljudi na Mjesecu – Amerikanci N. Armstrong, E. Aldrin i M. Collins prva emisija Letećeg cirkusa Monthya Pythona pop-festival Woodstock u SAD Fowles: Žena francuskog poručnika	pokrenuta Pitanja Vesna Parun: Ukleti dažd Antun Šoljan: Dioklecijanova palača Josip Sever: Diktator snimljene Lisice (K. Papić)	Vanja Radauš: Slavonijo zemljo plemenita Tito Bilopavlović: Vrt za prijatelje Mara Švel-Gamiršek: Legende Valentin Benošić: U okovima	
1970.	konstruirani prvi video-rekorderi i video-igre Simfonija br. 14 D. Šostakoviča	Zvonimir Majdak: Kužiš, stari moj zbornik Slovo razlike Alojz Majetić: Čangi off gottoff Antun Šoljan: Devet drama Stanko Lasić: Sukob na književnoj ljevici u Zagrebu počeo izlaziti časopis Croatica Tko pjeva zlo ne misli	Slavko Janković: Šokačke pismice, II. Dobriša Cesarić: Slap Bogdan Mesinger: Kiša Stjepan Jakševac: Bosutske elegije	
1971.	snimljena Pakalena naranča (S. Kubrick) u Pakistanu izbio građanski rat izložba A. Warhola u Londonu Smoke on the Water Jim Morrison umire u Parizu	"Hrvatsko proljeće" ugušeno, demokratski orijentirani hrvatski političari smijenjeni S. Babić, B. Finka, M. Moguš: Hrvatski pravopis Ivan Raos: Prosjaci i sinovi Ivan Slamnig: Analecta Ivo Brešan: Predstava Hamleta u selu Mrduša Donja Zvonimir Mrkonjić: Suvremeno hrvatsko pjesništvo	Vanja Radauš: Kosilica vremena Vladimir Reinhofer: Od riječi do riječi Dubravko Jelčić: Za i protiv Dragutin Horkić: Čadave zgođe Tito Bilopavlović: Exodus Stanislav Geza Milošić: Domovina Hrvata	
1972.	Heinrich Böll: Skupna slika s damom snimljen (prvi) Kum (F.F. Coppola), Krici i šaputanja (I. Bergman)	Ivan Slamnig: Bolja polovica hrabrosti Boris Maruna: Govorim na sav glas Stjepan Tomaš: Sveti bunar	Slavko Mader: Osamljenost krvi Adolf Bratoljub Klaić: Između jezikoslovlja i nauke o književnosti u Osijeku održana smotra komorne glazbe i baleta Annale '72.	
1973.	Aleksandar Solženjicin: Arhipelag Gulag Egipat i Sirija napali Izrael T. Pynchon: Gravity's Rainbow snimljen Amarcord (F. Fellini)	otvorena koncertna dvorana Vatroslav Lisinski, Zagreb prva Antologija hrvatske glazbe (12 LP-a)	Bogdan Mesinger: Samac; Stvaralački nesporazum Ivo Balentović: Gole priče	
1974.	Alex Haxley: Korijeni umro jazz-glazbenik Duke Ellington	Antun Šoljan: Luka Branislav Glumac: Zagrepečanka	Matko Peić: Crno zlatno Slavko Janković: Šokačke pismice, III.	

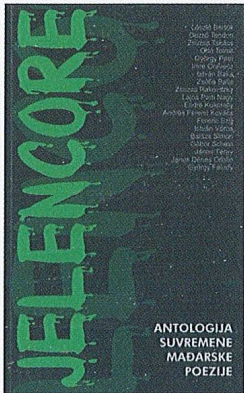

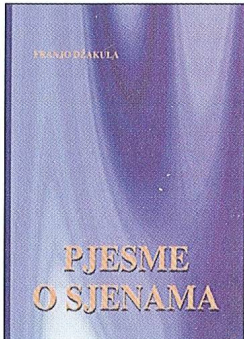
	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
1974.	izložba Davida Hockneyja u Parizu	Milorad Stojević: Ličce otisnut i četvrti svezak Etimologijskog rječnika Petra Skoka Danko Grlić: Estetika (1. svezak)	Miroslav Mader: Nevidljivi iz šume Sume Dragutin Tadijanović: Vezan za zemlju Branimir Bošnjak: Trošenje maske Mirko Jirsak: Karneval cvrčaka Saša Benček: Koje su u meni	
1975.	glad u Etiopiji P. Ricoeur: Živa metafora Let iznad kukavičjeg gnjezda (M. Forman)	Goran Tribuson: Praška smrt Drago Kekanović: Večera na verandi Veljko Barbieri: Novčić Gordijana Pia i druge mediteranske priče	Stjepan Tomaš: Građani u prvom koljenu; Tko kuca otvorit će mu se osnovano Sveučilište u Osijeku Dionizije Švagelj: Slavonske književne komunikacije Miroslav Mader: Krstarica na Savi Mara Švel-Gamiršek: Ovim šorom, Jagodo	
1976.	otvoreno Nacionalno kazalište u Velikoj Britaniji snimljen Taksist (M. Scorese)	osnovana Grupa šestorice autora (B. Demur, Ž. Jerman, V. Martek, M. i S. Stilinović, F. Vučemilović) konceptualističke orijentacije	u povodu 150. obljetnice smrti M.P. Katančića održan znanstveni skup u Osijeku	
1977.	začetak punk pokreta najveća zrakoplovna nesreća s 582 poginulih, u Španjolskoj Annie Hall (W. Allen)	Slobodan Novak: Izvanbrodski dnevnik Cvjetko Milanja: Alkemija teksta Fabijan Šovagović: Glumčevi zapisi	Boro Pavlović: Velika ljubav pokrenut Studij kroatistike u Osijeku Mirko Hunjadi: Boravišta	
1978.	milijuni mrtvih životinja u ekološkoj katastrofi izljeva nafte na obali Bretagne rođeno prvo "dijete iz epruvete" Thomas Bernhard: imitator glasova	Antun Šoljan: Drugi ljudi na Mjesecu Branko Maleš: Tekst Ivo Bršan: Smrt predsjednika kućnog savjeta časopis Off Goran Tribuson: Raj za pse Zvonko Maković: Komete, komete	Miroslav Mader: Asser Savus Branimir Bošnjak: Gimnastičar u pidžami skup Pučki teatar	
1979.	Italo Calvino: Ako jedne zimske noći neki putnik J.F. Lyotard: Postmoderno stanje	crtani film Lutka snova Grgić-Godfreyja nominiran za Oscara Ivan Aralica: Psi u trgovištu u Arhivu uspostavljena Kinoteka Hrvatske	Miroslav Mader: 49 Goran Rem: Ženitva Anto Gardaš: Tajna zelene pećine	
1980.	Irak kreće u rat protiv Irana (traje do 1988.) Umberto Eco: Ime ruže umire Ian Curtis umire Josip Broz Tito, predsjednik SFRJ	Ranko Marinković: Zajednička kupka Zvonimir Mrkonjić: Zvonjelice Babaja snimio Izgubljeni zavičaj, Papić Tajnu Nikole Tesle, a Azra prvi album	Vladimir Rem: Slava Panonije pokrenut časopis Rijek Rene Matoušek: Žegar Stjepan Tomaš: Taninska četvrt	

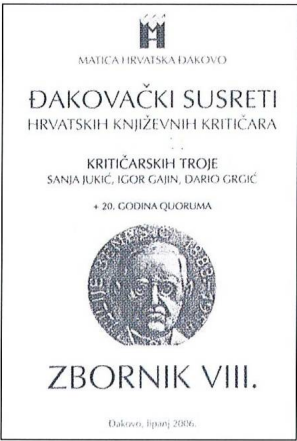
	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
1981.	ekranizirana Žena francuskog poručnika nastupaju Sonic Youth opisan slučaj AIDS-a kao bolesti	Mirko Božić: Tijela i duhovi Slobodan Šnajder: Hrvatski Faust Ivo Brešan: Nečastivi na filozofskom fakultetu Dubravka Ugrešić: Štefica Cvek u raljama života Pavao Pavličić: Večernji akt	Dragutin Tadijanović: Prijateljstvo riječi Ogranak DHK Vinkovci Dionizije Švagelj: Scena i vrijeme Zvonko Stahl: Bosutski zapisi Anto Gardaš: Ljubičasti planet humoristički dvomjesečnik Brodolom	
1982.	ponovni uspon SAD-a, Japana i zapadne Europe nakon naftne krize	prvi broj tjednika Danas Nacionalna i sveučilišna biblioteka počinje objavljivati građu za retrospektivnu hrvatsku bibliografiju knjiga Goran Tribuson: Ruski rulet Antun Vrdoljak ekranizirao Kiklopa	Josip Cvenić: Pričanja Heraklitova kušača i druga pričanja Fabijan Šovagović: Sokol ga nije volio Vladimir Kovačić: Šokačke varijacije Branislav Krivokapić: Sve zbog Marije	
1983.	Milan Kundera: Nepodnošljiva lakoća življenja u Poljskoj ukinuto izvanredno stanje	Luko Paljetak: Soneti i druge zatvorene forme rođena prva hrvatska "beba iz epruvete"	Pavao Pavličić: Dunav Zvonko Stahl: Pijesak vremena; Branimir Bošnjak: Semantička gladovanja Vladimir Rem: Vinkovačka kronika Stanislav Marijanović: Povratak zavičajnicima	
1984.		Pokrenut projekt Quorum, knjižnica i osječka tribina	Matko Peić: Ljubav na putu – od Drave do Jadrana	
1985.	Patrick Süskind: Parfem snimljeni Amadeus (Miloša Formana) i Soba s pogledom	Nedjeljko Frabrio: Vježbanje života; Pokrenut časopis Quorum u Zagrebu pokrenut časopis Quorum E.F. Hoško: Nekdašnji hrvatski katekizam	Bogdan Mesinger: Zatvorena pučina Goran Rem: Agregacija slova; Post ili past; Jesenji metak Delimir Rešicki: Tišina Pokrenut Ten	
1986.	katastrofa u nuklearnoj elektrani Černobil u Ukrajini slaba ekranizacija Imena ruže, Hannah i njezine sestre (Woody Allen)	Ivan Aralica: Graditelj svratišta Irena Vrkljan: Marina ili o biografiji Branko Maleš: Praksa laži	Zlatko Tomičić: Vražje oko Josip Cvenić: Blank Anto Gardaš: Izum profesora Lopolda	
1987.	Nebo nad Berlinom (Wim Wenders) "crni ponedjeljak" na svjetskim burzama	Univerzijada u Zagrebu prvi svezak Filmske enciklopedije; Ivo Frangeš: Povijest hrvatske književnosti; Ivan Slamnig: Sed scholae, Slavenka Drakulić: Hologrami straha; Milorad Stojević: Čakavsko pjesništvo 20. st.		

	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
1988.	potvrđena ozbiljnost AIDS-a susret Regana i Gorbačova o smanjenju nuklearnog naoružanja	Goran Tribuson: Povijest pornografije	Goran Rem: Poetika brisanih navodnika Demo Majke	
1989.	u državama istočne Europe počele političke promjene održani prvi višestranački izbori studentske demonstracije u Pekingu iranski vođa Homeini osudio indijskog pisca Salmana Rushdija na smrt radi djela Sotonski stihovi And the Ass Saw the Angel	osnivanje prvih opozicijskih stranaka u Hrvatskoj počelo "dogođanje naroda", pobuna Srba u Kninu Nedjeljko Fabrio: Berenikina kosa Sexa, Veprovi u gradu Tamni zvuk, temat Quoruma	Anto Gardaš: Duh u močvari Stjepan Tomaš: Život u provinciji Mirko Hunjadi: Baranja Vlado Obad: Slavenska književnost na njemačkom jeziku	
1990.	ujedinjenje Njemačke Litva proglasila samostalnost od SSSR-a Nelson Mandela oslobođen nakon 11 godina zatvora početak Zaljevske krize	višestranački izbori donesen novi Ustav RH koji predviđa njenu samostalnost S. Marijanović: Fin de siècle hrvatske moderne Ivan Golub: Otkriven svijetu i podatljiv sjeni pokrenut rock-magazin Heroina (Osijek-Zagreb) Maleš: Tko ne sluša rock živi nepismen u gradu	simpozij o J.J. Strossmayeru pokrenuti Krležini dani Z. Tomičić: Hrvatska, ljubavi moja; Krilati magarac; S. Babić: Hrvatski jezik u političkom vrtlogu; J. Cveničić: Lektira; Delimir Rešicki: Die, die my darling projekt Neotradicija obnovljeni ogranci MH u Vinkovcima, Slavanskom Brodu, Osijeku i Požegi najveće predstavljanje multimedijalnog umjetnika Ivana Faktora	
1991.	ukinut Varšavski pakt raspad SSSR-a, stvaranje Ruske federacije počela Pustinska oluja, Zaljevski rat protiv Iraka	napad Srbije i JNA na Hrvatsku, početak Domovinskog rata 25. VI. Sabor donio Ustavnu odluku o suverenosti i samostalnosti Republike Hrvatske Dubravka Oraić Tolić: Hrvatsko ratno pismo Cvjetko Milanja: Doba razlike Željka Čorak: Krhotine	projekt Noise Slawonische Kunst artiljerijski i zračni napadi Srbije na slavonska i baranjska sela i gradove (Vukovar, Vinkovci, Osijek); Srbi protjeruju nesrpsko pučanstvo iz okupiranih naselja; 18. XI. JNA i četnici ušli u Vukovar; 17. IX. izgorjela Gradska knjižnica u Vinkovcima	
1992.	građani Bosne i Hercegovine glasovali za samostalnu i neovisnu državu SR Jugoslavija proširila rat na Bosnu i Hercegovinu Pascal Bruckner: Božansko dijete	Sveta Stolica prva priznala suverenu Republiku Hrvatsku koncem godine u Hrvatskoj bilo oko 300.000 prognanika i 400.000 izbjeglica Alain Finkielkraut u Slavoniji Antun Šoljan: Prošlo nesvršeno vrijeme A. Žagar: Guar, rosna životinja Dalibor Cvitan: Ervin i luđaci Branko Maleš: Placebo Branimir Donat: Crni dossier Katja Šimunić: Blueblanceh	Siniša Glavašević: Priče iz Vukovara Slavko Mikolčević: Slavonijo, mati tužna izgorjela zgrada HNK u Osijeku pokrenuta Biblioteka Slavonica Vodič iz rata Stanko Andrić: Povijest Slavonije u sedam požara	

	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
1993.	<p>Europska zajednica preimenovana u Europsku uniju; osnovano zajedničko tržište EU</p> <p>osnovana CEFTA, Srednjoeuropsko udruženje za slobodnu trgovinu</p>	<p>Viktor Žmegač: Duh impresionizma i secesije</p> <p>Slavko Mihalić: Baršunasta žena</p> <p>Ranko Marinković: Never more</p> <p>Goran Tribuson: Sanatorij</p> <p>snimljena Kontesa Dora Zvonimira Berkovića</p>	<p>Davor Špišić: Dobrodošli u rat!;</p> <p>Nada Prkačin: Tamo gdje nema rata</p> <p>Pavao Pavličić: Nevidljivo pismo</p> <p>Delimir Rešicki: Sagrađa familia</p> <p>simpozij Hrvatski književni barok i slavonska književnost 18. st.</p> <p>Tea Gikić: Bez pucnja</p>	
1994.	<p>otvoren željeznički tunel ispod La Mancha dužine 50 km</p> <p>snimljen Pakleni šund (Q. Tarantino)</p>	<p>Krešimir Nemeč: Povijest hrvatskog romana od početaka do kraja 19. stoljeća</p> <p>Radoslav Katičić: Na ishodištu</p> <p>Eduard Hercigonja: Tropismena i trojezična kultura</p> <p>Branko Čegec: Fantom slobode, 1994.</p>	<p>Viktor Tica: Rat i progonstvo;</p> <p>Ivan Slonje Šved: Ne pucaj prvi</p> <p>Zlatko Tomičić: Bosnom ponosnom</p> <p>Jakov Ivaštinović: Tragovi</p> <p>Goran Rem: Čitati Hrvatsku;</p> <p>Davor Špišić: Svlačenje smrada;</p> <p>Vilma Vukelić: Tragovi prošlosti;</p> <p>Dubravko Jelčić: Strah</p> <p>otvoreno obnovljeno HNK u Osijeku</p> <p>pokrenut časopis ALEPH</p>	
1995.	<p>SAD uspostavlja diplomatske odnose s Vijetnamom</p> <p>Papa objavio encikliku Da budemo jedno i pozvao sve kršćane na ekumenizam</p> <p>nagao uspon u tehnologiji osobnih računala PC (Pentium, Microsoft Windows 95)</p> <p>Daytonski sporazum</p>	<p>1. hrvatski slavistički kongres u Puli</p> <p>Dubravka Detoni Dujmić: Krugovi; B. Petrač: Futurizam u Hrvatskoj; Branko Čegec: Fantom slobode, Vlado Gotovac: Čekati sjevernije; Damir Miloš: Nabukodonozor; zbornik Tropi i figure</p> <p>antologija Hrvatska riječ u Srijemu (Dubravko Jelčić)</p>	<p>P. Pavličić: Šapudl; S. Andrić: Enciklopedija ništavila; K. Bagić: Krošnja; Živi jezici; S. Tomaš: Srpski bog Mars; zbornik Ključevi raja; Kornelija Pandžić: Čuvar praga; T. Vuković: Slijeganje ramenima; L. Derkač: Usputna raspela; B. Andrić Brmba: Zavod za zaštitu zdravlja</p> <p>I. Faktor izlaže Slavonski nadgrobni spomenik na Venecijanskom biennalu</p>	
1996.		<p>Vinko Brešić: Autobiografije hrvatskih pisaca; Književni Osijek; Poštari lakog sna – Proza Quorumova naraštaja (Krešimir Bagić), Slobodan Prosperov Novak: Povijest hrvatske književnosti; Cvjetko Milanja: Hrvatski roman 1945.-1990.; Slijepe pjege postmoderne; zbornik Ludizam; Branko Maleš: Biba Posavec; Krešimir Bagić: Bršljan; Marinela: Lift bez kabine; Zoran Ferić: Mišolovka Walta Disneyja</p>	<p>G. Rem: Dobre oči tvoje; T. Gikić: Melankolija obilja; F. Tanocki: Slavonska jezikoslovna baština; B. Bošnjak: Posude za vrijeme; T. Jukić: Bablje ljeto; D. Topić: Američki medijski blues; A. Gardaš: Damjanovo jezero; M. Grgurovac: Dnevnik jednog pravoužitnika; D. Špišić: Predigre; M. Mader: Gdje lopoči cvjetaju; Z. Tomičić: Slavonijom, zemljom plemenitom</p> <p>D. Mataković: Imamo les proutes</p> <p>snimljeno Nebo iznad Osijeka (Z. Jurić)</p>	
1997.		<p>retrospektivna izložba Slavka Kopača u Zagrebu</p> <p>V. Biti: Pojmovnik suvremene književne teorije; M. Tatarin: Od svita odmetnici; D. Fališevac:</p>	<p>Zlatko Tomičić: Ples ždralova</p> <p>G. Rem: Slavonsko ratno pismo</p> <p>J. Matanović: Prvo lice jednine; Zašto sam vam lagala</p> <p>J. Cvenić: Ogleđanje s krajem</p>	

	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
1997.		Kaliopin vrt; F.E. Hoško: Euzebije Fermendžin; S. Prosperov Novak: Povijest hrvatske književnosti (2.); D. Jelčić: Povijest hrvatske književnosti; A. Mirković: 91,6 Mhz glasom protiv topova; I. J. Bošković: Prozna vremena; B. Pavlović: Nepoznate; M. Stojević: Balade o Josipu; G. Tribuson: Rani dani	stoljeća; Kajinov pečat D. Špišić: Tribuhozorci V. Markasović: Spaljeni kobilaš	
1998.		I. susret književnih kritičara Hrvatske u Đakovu Mali leksikon hrvatske književnosti; D. Detoni-Dujmić: Ljepša polovica književnosti; Književnost-povijest-politika (Z. Kramarić); A. Zlatar: Autobiografija u Hrvatskoj; K. Nemeč: Povijest hrvatskog romana II.; S. Hranjec: Hrvatski dječji roman; J. Rapacka: Zaljubljen u vilu; B. Maleš: Trickster; D. Miloš: Kravata; G. Tribuson: Zvijezda kabarea; I. Mandić: Književno stratište; I. Rogić Nehajev: Smaragdni brid	izgorio osječki Pravni fakultet utemeljen i u Osijeku prvi put održan znanstveni skup Dani Ivana Slamniga i Bore Pavlovića H. Sablić Tomić: Montaža citatnih atrakcija; D. Rešicki: Bližnji; M. Mićanović: Zib; T. Gikić: Čeznja u snom i zaboravom; A. Gardaš: Plavokrila ptica; S. Tomaš: Emigranti; B. Bošnjak: Modeli moderniteta; M. Radmilović: Portreti nepoznatih žena; I. Kiefer Helin: Vukovar u Vukovaru F. Džakula: Razglednice Zbornik o Tomi Matiću	
1999.	prvi dio filmske trilogije Matrix (A. i L. Wachowski)	S. Prosperov Novak: Povijest hrvatske književnosti (3.); Leksikon članova DHK (M.S. Mader) G. Tribuson: Trava i korov I. Rogić Nehajev: Sredozemlje snimljena Crvena prašina (Z. Ogresta)	održan II. slavistički kongres u Osijeku Autor – pripovjedač – lik (C. Milanja); Stanko Andrić: Čudesa Sv. Ivana Kapistrana; D. Rešicki: Ezekijeva kola; A. Gardaš: Miron u škripcu; M. Plazibat: Postelja od orahove sjene; M. Grgurovac Grgurova loza; D. Mataković: Sabrana nedjela V. Brešić: Knjiga o Virovitici	
2000.	ruska podmornica Kursk potonula je u Barentsovom moru Zadie Smith: Bijeli zubi	Ivan Slamnig: Ranjeni tenk; Milorad Stojević: Ponterosso; Zoran Ferić: Andeo u ofsajdu; Dubravka Oraić Tolić: Dvadeseto stoljeće u retrovizoru; Bojan Radašinić: Sprega književnosti i prljavog rublja; Cvjetko Milanja: Hrvatsko pjesništvo (1. dio); Pjesništvo hrvatskog ekspresionizma; Milorad Stojević: Moj kućni mandarin; Ponterosso Goranov vijenac Borisu Maruni	Đakovačka čitanka Puut nebeski (Helena Sablić Tomić, Goran Rem); Stanko Andrić: Dnevnik iz JNA i druge glose i arabeske; Lana Derkač: Rezignacija; Mirko Čurić: Pavelićeva oporuka; Ivana Carette-Šojat: Hiperbole	
2001.	napad na SAD 11.9.2001., rat u Afganistanu (rat protiv terorizma) Slobodan Milošević izručen Haagu prva svemirska letjelica sletjela na asteroid ekranizacija Tolkienova Gospodara prstenova Nick Cave: No More Shall We Part	Nikola Batušić/ Zoran Kravar/ Viktor Žmegač: književni protusvjetovi; Lada Čale Feldman: Euridikini osvrti; Ivana Žužul: Vodostaj vrtoglavice; Miroslav Kirin: Album; Cvjetko Milanja: Hrvatsko pjesništvo (2. dio); Ivica Prtenjača: Yves; Drago Glamuzina: Mesari; Simo Mraović: Laku noć Garbo; Sanjin Sorel: Hologrami žudnje, strojevi zavodenja	Sretne ulice: osječka čitanka; Krešimir Bagić: Jezik za svaku udaljenost; Branimir Bošnjak; Susačke razglednice; Jadranka Vuković: Rubljenje granica, tijela; Stjepan Tomaš: Odněkud dolaze sanjari Goranov vijenac Zvonku Makoviću Josipu Cveniću Zlatna arena u Puli za scenarij Kraljice noći	

	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
2002.	<p>uvodjenje eura u EU</p> <p>u Haagu započelo sudenje Slobodanu Miloševiću</p> <p>Istočni Timor proglašen je nezavisnom državom</p> <p>bombaški napad na noćne klubove na Baliju</p> <p>Orhan Pamuk: Snijeg</p>	<p>Goranov vijenac</p> <p>Branku Malešu+ Sjajno ništa (izbor iz poezije 1978-1998.), Zoran Ferić: Smrt djevojčice sa žigicama; Sanjin Sorel: Apokalipse; Dorta Jagić: Tamagochi mi je umro na rukama; Tihomir Matko Turčinović: Vidjeti Madonnu; Igor Mandić: Bijela vrana; Damir Radić: Jagode i čokolada; nagrada Kvirin</p> <p>pokrenut projekt Hrvatska književna enciklopedija</p>	<p>Krešimir Bagić: Brisani prostor; Goran Rem: Koreografija teksta; Helena Sablić Tomić: Intimno i javno; Tvrtko Vuković: Golmanu, lovcu i šumaru; Romeo Mihaeljević, Noćni jezik</p> <p>Ivan Faktor: Das Lied is aus; Grand prix na 11. Danima hrvatskog filma</p>	
2003.	<p>početak rada u Iraku</p> <p>uhićen Saddam Hussein</p> <p>Svjetska zdravstvena organizacija obznanila globalnu prijetnju SARS-a</p> <p>The Matrix Reloaded i The Matrix Revolutions, drugi i treći dio trilogije Matrix (braća Wachovski)</p>	<p>početak projekta Baranya & Slavonia, Osijek - Pečuh – objavljivanje niza antologija mađarske i hrvatske književnosti</p> <p>koncert R.E.M.-a u Beču, predgrupa The Bambi Molesters</p> <p>uvid u suvremeni korejski film</p> <p>Goli grad: antologija hrvatske kratke priče 80-ih i 90-ih (K. Bagić); Milorad Stojević: Klonda; Dorta Jagić; Đavo i usidjelica; Bojan Radašinović: Ovdje ćemo uvijek biti stranci; Branko Vasiljević: Zid; Cvjetko Milanja: Hrvatsko pjesništvo (3. dio); Sanjin Sorel: Flumen Viti; Ljubavi</p>	<p>Helena Sblić Tomić/ Goran Rem: Slavonski tekst hrvatske književnosti; Nebo nad Osijekom (H. Sablić Tomić); Boro Pavlović: Ugodna pripovijest; Marijana Radmilović: Bolest je sve uljepšala;</p> <p>Tea Gikić: Knjiga dobrih namjera: L. Derkač: Osluškiivanje anđela; Marica Mira Kokanović: Njekad prije</p>	
2004.	<p>tsunami u južnoj Aziji</p> <p>dosad najveće proširenje NATO-a u kojem su se pridružile Bugarska, Estonija, Latvija, Litva, Rumunjska, Slovačka i Slovenija</p> <p>znanstvenici iz Južne Koreje objavili su kloniranje 30 ljudskih embrija</p> <p>talačka kriza u Beslanu</p>	<p>Andrea Zlatar: Tekst, tijelo, trauma; Zoran Kravar: Antimodernizam; Miroslav Kirin: Iza renesanse; Milorad Stojević: Krucifiks; Krv i poljupci; dobio Goranov vijenac</p>	<p>Krešimir Bagić: Treba li pisati kako dobri pisci pišu; Mirko Ćurić: Košarkaš na Mjesecu; Sanja Najvirt: Priče o krijumčarima snijega; Vladimir Rem: Boro P. i drugi; Blaženka Brlošić: Mulholland; Red; Romeo Mihaeljević: Onaj koji hoda u oba sna</p> <p>Ivan Faktor: Mörder unter uns</p>	

	KONTEKST	HRVATSKA	SLAVONIJA	MUZEJ SLAVONIJE
2005.	<p>umro papa Ivan Pavao II.; Joseph Ratzinger izabran za novog papu Benedikta XVI.</p> <p>u francuskom gradu Toulouseu održan je prvi let Airbusa A380, trenutačno najvećeg putničkog zrakoplova na svijetu</p> <p>uragan Katrina pogodilo je američku obalu Meksičkog zaljeva i gotovo potpuno poplavilo New Orleans u Francuskoj obavljena prva transplantacija ljudskog lica</p>	<p>ptičja gripa</p> <p>uhićenje generala Ante Gotovine</p> <p>početak pretpristupnih pregovora Hrvatske s EU</p> <p>Tjedan iranskoga filma u Zagrebu</p> <p>Goranov vijenac Ivanu Rogiću Nehajevu</p> <p>Branko Ćepec: Tamno mjesto; Slavko Jendričko: Kada prah ustaje; Slobodan Novak: Pristajanje; Milorad Stojević: Novelline o soldatu i sto ruž</p>	<p>Dani hrvatske kulture u Poljskoj i Dani Ivana Slamniga i Bore Pavlovića u Poznańu</p> <p>20. godišnjica ili ukinuće projekta Quorum</p> <p>panorami Widzieć Chorwacje (K. Pieniążek Marković, G. Rem, B. Zieliński) dodijeljena najviša poljska slavistička nagrada</p> <p>Vlasta Markasović: Dukatići</p> <p>Stanko Andrić: Simurg; Ivana Bodrožić: Prvi korak u tamu; Goran Rem: Film; Intima; Tihomir Dunderović: Psiho, ptice; Helena Sablić Tomić: Gola u snu; Godišnja nagrada hrvatskih književnih kritičara «Julije Benešić»; Kristina Peternai: Učinci književnosti</p> <p>Ivan Faktor: Željko Jerman – Moj mjesec</p> <p>Ivan Faktor: Kangaroo Court</p>	
	<p>prosvjedi u Budimpešti, traženje ostavke mađarskoga premijera zbog obmanjivanja javnosti</p> <p>Günther Grass priznao pripadnost SS postrojbama tijekom 2. svj. Rata</p> <p>NASA lansirala svemirsku letjelicu New Horizons u prvoj misiji na Pluton na referendumu izglasana neovisnost Crne Gore</p>	<p>Ivica Prtenjača: Dobro je, lijepo je; Uzimaj sve što te smiruje; Milorad Stojević: Rosebud; Igor Mandić: Sebi pod kožu; Simo Mraović: Varaj me nježno; Sanjin Sorel: Bakunjin</p> <p>Goranov vijenac Andriani Škunci</p> <p>Nagrada Kvirin Slavku Jendričku</p>	<p>Krešimir Bagić: U polutama predgrađa; Tea Gikić: Trikovi ptica selica; Lana Derkač: Striptiz šutnje; G. Rem: Nikada i sad; Dubravko Mataković: Čokoladne strip table; Ivan Faktor: Autoportret;</p> <p>Ivan Faktor: nagrada Oktavijan za najbolji eksperimentalni film na 15. danima hrvatskog filma Zagreb</p>	

LITERATURA

- BOGIŠIĆ, Vlaho, 2006, *Nedovršeni Europljani*, Knjižnica Neotradicija, Matica hrvatska, Osijek.
- MARIJANOVIĆ, Stanislav, 1997, *Mara Švel Gamiršek u kontekstu hrvatske književnosti // Prilozi sa znanstvenog kolokvija 9. pjesničkih susreta u Drenovcima*, ur. Vera Erl, Goran Pavlović, Drenovci, Hrašće.
- MARIJANOVIĆ, Stanislav, 2002, *Cesarićeve pjesničke kritike i zapisi o pjesnicima – prinos posvećen stotoj obljetnici rođenja Dobriše Cesarića // Zbornik 4. đakovačkih susreta hrvatskih kritičara*, Matica hrvatska, Đakovo.
- PEIĆ, Matko, 2000, *Putnik bez putovnice*, Riječ, Vinkovci.
- REM, Vladimir, 1980, *Slava Panonije*, Novosti, Vinkovci.
- REM, Vladimir, 2000, *Ja mislim drukčije*, Riječ, Vinkovci.
- SABLIĆ, Helena Tomić; Rem, Goran, 2003, *Slavonski tekst hrvatske književnosti*, Matica hrvatska, Zagreb.
- HRVATSKO ratno, 1992, *Hrvatsko ratno pismo 1991/92.*, prir. Dubravka Oraić Tolić, Zavod za znanost o književnosti Filozofskoga fakulteta Sveučilišta, Zagreb.
- PUUT nebeski, 2000, *Puut nebeski – đakovačka čitanka*, prir. Helena Sablić Tomić/ Goran Rem, bibl. Croatica, Matica hrvatska, Đakovo.
- SRETNE ulice, 1999, *Sretne ulice – osječka čitanka*, prir. Helena Sablić Tomić; Goran Rem, Matica hrvatska, Osijek.
- ZBORNIK, 1996, *Zbornik Književni Osijek*, prir. Stanislav Marijanović, Pedagoški fakultet, Gradsko poglavarstvo grada Osijeka.
- ZBORNIK, 1997, *Zbornik radova o Vukovarsko-srijemskoj županiji*, ur. Dušan Klepac et al., HAZU, Centar za znanstveni rad, Vinkovci.

SLAVONIAN LITERARY MILLENNIUM Facts and the Context of Play

SUMMARY

This paper has been written in connection to the project Slavonian Text of the Croatian Literature as it formed a model of the methodology for the project. It deals with raising the consciousness about un – necessary contextualisation in the project which presupposes a separate and self-evident sub-corpus of the much wider Croatian national corpus.

In a thousand years of the existence of script, with a personal name recorded on paper for the first time in the area of Slavonia, this territory was one of the most frequent battlefields of various wars. Personal contacts were here, more often than not, turned into conflicts and the essential existential wealth pacified newcomers who

gladly cut their umbilical cords tying them to their homeland and transformed themselves into the natives of this area. While such a transformation was defined by fertile land and the culture of land the area lived in what was more or less piece. However, as soon as the agricultural goods started to be divided and dispersed, recurring oppressive evil reared its ugly head.

Native Slavonian intellectuals very often received education far away from the homeland but upon arrival to Slavonia, they would act as thoughtful custodians; they took care of the evidence of the *Difference* and the *Other* and, with that, they clearly defined their Slavonian script.